

บทที่ ๔

กลวิธีการเขียนวรรณกรรมเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น

การศึกษาวិชาวรรณกรรมประเภทสารคดีและบันเทิงคดีที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น ผู้วิจัยได้พบว่า ผู้แต่งกิมหลั่นใช้กลวิธีนำเสนอเรื่องประเภทสารคดีและบันเทิงคดีดังต่อไปนี้

๔.๑ กลวิธีการเขียนวรรณกรรมประเภทสารคดีที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น

๔.๑.๑ การตั้งชื่อเรื่องและชื่อตอน

๔.๑.๒ การเปิดเรื่อง

๔.๑.๓ การเสนอเรื่อง

๔.๑.๔ การปิดเรื่อง

๔.๑.๕ การใช้ภาษา

๔.๒ กลวิธีการเขียนวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น

๔.๒.๑ แนวคิดสำคัญของเรื่อง

๔.๒.๒ โครงเรื่อง

๔.๒.๓ ตัวละคร

๔.๒.๔ ฉาก

๔.๒.๕ บทสนทนา

๔.๑ กลวิธีการเขียนวรรณกรรมประเภทสารคดีที่เกี่ยวกับ คนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น

๔.๑.๑ การตั้งชื่อเรื่องและชื่อตอน

การตั้งชื่อเรื่องและชื่อตอน เป็นกลวิธีการเขียนประการแรกที่จะเชิญชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่านเรื่องราวต่อไป จากการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องในงานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลั่น ผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนมีกลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง และชื่อตอนด้วยลักษณะเด่น ๆ ๓ วิธี ได้แก่

การตั้งชื่อเรื่องแบบตรงไปตรงมา การตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อคิด และการตั้งชื่อเรื่องแบบยั่วให้งุน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑.๑.๑ การตั้งชื่อเรื่องและชื่อตอนแบบตรงไปตรงมา

การตั้งชื่อเรื่องแบบตรงไปตรงมา เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่คุณเขียนบอกผู้อ่านอย่างตรงไปตรงมา ตามสาระสำคัญของเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องแบบนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย และผู้อ่านตัดสินใจติดตามอ่านเนื้อหาต่อไปทันที

จากการวิเคราะห์พบว่าในงานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน มี ๕ เรื่องที่มีกลวิธีเขียนการตั้งชื่อเรื่องแบบตรงไปตรงมา คือ เรื่อง เหมยฟ้าผู้อำภพ หญิงสองผัว นางสาวกิมฮวย ผู้ไม่เคยร้องไห้ อุตส่าห์เรียนเกือบตายได้งานกราบดินผัว เป็นสะใภ้คนลาวก็ดีหลาย สะใภ้ตัวแสบ ลูกจีนบ้านนอกไม่มีเส้นสามารถเป็นเอเยนต์จัดหญิงบริการชาวต่างชาติ ความรักของมูยหลิน และ นางจูผู้ร้ายทรยศแต่จนความสุข นอกจากนั้น ชื่อตอน “สะใภ้จีน” ก็ตั้งชื่อเรื่องแบบตรงไปตรงมา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชื่อตอน “สะใภ้จีน” เป็นชื่อเรื่องที่คุณเขียนตั้งตามสาระสำคัญของเนื้อหา เป็นการตั้งชื่อเรื่องแบบตรงไปตรงมา ซึ่งทำให้ผู้อ่านรู้เนื้อหาสำคัญของสารคดีว่าเป็นเรื่องชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่งที่ตั้งงานและเข้าไปเป็นลูกสะใภ้ของครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน

การตั้งชื่อเรื่อง “เหมยฟ้าผู้อำภพ” เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่คุณเขียนตั้งตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับเหมยฟ้าผู้อำภพ เพราะอดทนทำหน้าที่ลูกสะใภ้ที่หนักหนาสาหัสไม่ได้ จึงผูกคอตาย ทำให้ผู้อ่านทราบว่าตัวละครเป็นลูกสะใภ้ที่มีชีวิตเศร้าและทุกข์ เกิดความรู้สึกสงสารตัวละคร และดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามอ่านเนื้อหาต่อไป

ชื่อเรื่อง หญิงสองผัว เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่คุณเขียนตั้งตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับกิมไล้มีสามีสองคน คนแรกเป็นคนที่กิมไล้ไม่ชอบ ได้แต่งงานกันตามคำสั่งของพ่อแม่ สุดท้ายหนีตามผู้ชายชื่อยี่สิบชื่อเรื่องนี้น่าสนใจ เนื่องจากตัวละครที่เป็นผู้หญิงสองสามี มีชีวิตแตกต่างกับผู้หญิงธรรมดา จึงสร้างความสนใจให้ผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อหาต่อไปจนจบ

ชื่อเรื่อง “นางสาวกิมฮวยผู้ไม่เคยร้องไห้” เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเรื่องของกิมฮวยที่เป็นคนเข้มแข็ง แม้ว่ามีชีวิตอันขมขื่น แต่เธอไม่เคยร้องไห้ ชื่อเรื่องนี้เรียกความสนใจให้ผู้อ่านติดตามเนื้อหาต่อไป เพราะคนในสังคมส่วนมากมีทัศนคติว่าผู้หญิงอ่อนแอ ไม่เข้มแข็ง แต่ชื่อเรื่องตั้งไว้ “ไม่เคยร้องไห้” แสดงว่าผู้หญิงไม่อ่อนแอ แต่มีความเข้มแข็งด้วย

ชื่อเรื่อง “อุตส่าห์เรียนเกือบตายได้งานกราบดินผัว” เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่มีสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับหญิงสาวชื่อจู ที่ได้เรียนหนังสือมากกว่าลูกผู้หญิงคนไทยเชื้อสายจีนชนบท

คนอื่น แต่ไม่ได้ใช้ความรู้ในการทำงาน กลับต้องแต่งงานและทำหน้าที่ภรรยา ชื่อเรื่องนี้ทำให้ผู้อ่านทราบทันทีว่าภาระหน้าที่ภรรยาของจูนนั้นยากลำบาก

ชื่อเรื่อง “เป็นสะใภ้คนลาวก็ดีหลาย” เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับการเป็นสะใภ้คนลาว เป็นชื่อเรื่องที่เรียกความสนใจจากผู้อ่านได้เนื่องจากลูกลาวส่วนมากเป็นคนจน ทำให้ผู้อ่านสงสัยในใจว่าทำไมการเป็นสะใภ้คนลาวจึงเป็นเรื่องที่ดีได้ ดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามอ่านเนื้อหาได้เป็นอย่างดี

ชื่อเรื่อง “สะใภ้ตัวแสบ” เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับลูกสะใภ้ยากจนที่แต่งงานกับคนรวย แต่ถูกใช้รากับทาสและถูกตบตีด้วย จนต้องหนีออกจากบ้านสามี ชื่อเรื่องนี้เรียกความสนใจจากผู้อ่านได้เนื่องจากผู้อ่านอยากทราบว่า ลูกสะใภ้เงินต้องเชื่อฟังสามีและพ่อแม่สามี แต่ทำไมเรื่องนี้จึงเรียกลูกสะใภ้ว่า “ตัวแสบ” แสดงว่าต้องไม่ใช่ลูกสะใภ้ที่เชื่อฟังเหมือนเรื่องอื่น ๆ จึงเร้าให้ผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อหาต่อไปจนจบ

ชื่อเรื่อง “ลูกจิ้นบ้านนอกไม่มีเส้นสามารถเป็นเอเยนต์จัดหญิงบริการชาวต่างชาติ” เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับสาวจิ้นบ้านนอกคนหนึ่ง ไม่รู้จักคนใหญ่โตที่ไหน แต่สามารถเป็นเอเยนต์จัดหญิงบริการให้ชาวต่างชาติได้ ทำให้ผู้อ่านมีคำถามอยู่ในใจว่าสาวจิ้นบ้านนอกมีเคล็ดลับการดำเนินชีวิตอะไร เหตุใดจึงสามารถสร้างตัวจนเป็นเอเยนต์จัดหญิงบริการให้ชาวต่างชาติได้ ดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามอ่านเนื้อหาได้เป็นอย่างดี

ชื่อเรื่อง “ความรักของมุษลิน” เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับความรักของมุษลินซึ่งเป็นความรักทั้งเสรีและทุกข์ ชื่อเรื่องนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้โดยง่าย ไม่ต้องตีความก็ทำให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องต่อไปจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของมุษลิน

ชื่อเรื่อง “นางจูผู้ร้ายทรพีย์แต่จนความสุข” เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามสาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับนางจูเป็นผู้ร้าย แต่ชีวิตของเธอไม่มีความสุข ชื่อเรื่องนี้เรียกความสนใจ และทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยว่า ทำไมการเป็นผู้ร้ายจึงไม่มีชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งเรื่องนี้จึงดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามอ่านเนื้อหาต่อไป

๔.๑.๑.๒ การตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อคิด

การตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อคิด เป็นการตั้งชื่อเรื่องโดยใช้ถ้อยคำกล่าวเป็นข้อคิดคำคมเตือนสติ เพื่อกระตุ้นผู้อ่านให้คิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากการวิเคราะห์พบว่าในงานเขียนสารคดีเรื่องสะใภ้เงิน ของกิมหลั่น มี ๒ เรื่องที่มีกลวิธีเขียนการตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อคิดคือ เรื่อง สวຍอย่างเดียวยังไม่พอ และไม่สวຍก็รวยได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชื่อเรื่อง “สาวอย่างเดียวยังไม่พอ” เป็นการตั้งชื่อเรื่องให้ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านว่าสาวอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอในการทำงาน เพราะนอกจากความสวย ยังมีสิ่งอื่นที่มีความสำคัญมาก คือการศึกษา สติปัญญา ชื่อเรื่องนี้จะเป็นการเตือนสติไม่ให้ผู้อ่านคิดว่าความสวยเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่ทำให้ความหมายลึกซึ้งชวนติดตาม

ชื่อเรื่อง “ไม่สวยก็รวยได้” เป็นการตั้งชื่อเรื่องให้ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านว่าแม้จะไม่สวยก็สามารถรวยขึ้นได้ ถ้ามีความขยัน อดทน และเฉลียวฉลาด ชื่อเรื่องนี้ดึงดูดผู้อ่านให้อยากรู้ว่า ผู้เขียนจะนำข้อมูลใดมาสนับสนุนข้อคิดที่ไม่สวยก็รวยได้ จึงทำให้ผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อหาต่อไป

๔.๑.๑.๓ การตั้งชื่อเรื่องแบบยั่วให้ฉงน

การตั้งชื่อเรื่องแบบยั่วให้ฉงน เป็นการตั้งชื่อเรื่องให้ผู้เขียนต้องการยั่วผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากการวิเคราะห์พบว่าในงานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลั่น มีเรื่องเดียวที่ใช้กลวิธีเขียนการตั้งชื่อเรื่องแบบยั่วให้ฉงน คือ เรื่อง แม่ผัวว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็

การตั้งชื่อเรื่อง “แม่ผัวว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็” เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่ใช้ประโยคไม่จบความเพื่อยั่วให้ผู้อ่านเกิดความฉงนว่า วันหนึ่งจะเป็นอย่างไรต่อไป ทำให้ผู้อ่านอยากรู้คำตอบ จึงต้องติดตามอ่านเนื้อหาต่อไป

๔.๑.๒ การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่องคือส่วนเริ่มต้นของข้อเขียน เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของงานเขียนสารคดี ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและติดตามอ่านเรื่องต่อไปจนจบ กลวิธีการเปิดเรื่องมีหลายแบบ ในงานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลั่น ได้แก่ การเปิดเรื่องอย่างตรงไปตรงมา และการเปิดเรื่องด้วยคำถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑.๒.๑ การเปิดเรื่องอย่างตรงไปตรงมา

การเปิดเรื่องอย่างตรงไปตรงมา เป็นการเขียนส่วนนำเรื่องที่ผู้เขียนบอกผู้อ่านอย่างตรงไปตรงมาว่า ต้องการนำเสนอเรื่องใดตั้งแต่ต้นเรื่อง จากนั้นจึงขยายความรายละเอียดในส่วนเนื้อหาต่อไป จากการวิเคราะห์งานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลั่น พบว่ามีหลายตอนที่มีการเปิดเรื่องอย่างตรงไปตรงมา คือ เหมยฟ้าผู้อภัพ แม่ผัวว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็ หลิงสองผัว นางสาวกิมฮวยผู้ไม่เคยร้องไห้ อุดสำเรียนเกือบตายได้งานกราบดินผัว สะใภ้ตัวแสบ สาว

อย่างเดียวยังไม่พอ ไม่สวยก็รวบได้ ความรักของมุ่ยหลิน นางจู่ผู้รวยทรัพย์แต่จนความสุข
ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเขียนการเปิดเรื่อง “เหมยฟ้าผู้อำภัพ” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนการเปิดเรื่องโดยกล่าวถึง
เหมยฟ้าเป็นลูกสาวคนเดียวของเศรษฐีที่ดินและโรงไม้แปรรูป อยู่บ้านนอก หรือต่างจังหวัด
แห่งหนึ่งของประเทศไทย เหมยฟ้าเป็นเพื่อนสนิทกับผู้เขียน แต่เหมยฟ้ามีชีวิตอย่างมีความสุข
ความเป็นอยู่ของเธอกับผู้เขียนแตกต่างกันมาก ดังตัวอย่าง

“เหมยฟ้า” เป็นลูกสาวคนเดียวของเศรษฐีที่ดินและโรงไม้แปรรูป อยู่
บ้านนอกต่างจังหวัดแห่งหนึ่งของประเทศไทย ส่วนตัวฉันผู้เป็นเพื่อนสนิท
เหมยฟ้า มีบ้านเรือนอยู่ห่างกันสักครึ่งกิโลเมตร แต่ความเป็นอยู่ของเหมยฟ้ากับ
ฉันห่างกันราวฟ้ากับดิน ครอบครัวของเธอกินแต่อาหารดีมีคุณค่า เต็มของเธอ
ทำงานหนักตั้งแต่ตะวัน โค้งฟ้าขึ้นมาถึงมืดค่ำ คือติดลูกศิษย์ครูแกวกับนับเงิน
ช่วยเตี้ยของฉันสานแข่ง สุ่มไก่ รับจ้างเผาถ่านเลี้ยงลูกถึง ๔ คน จะได้กินหมูเห็ด
เป็ดไก่ที่หนึ่งก็ถึงวันตรุษจีน โน้นละ บางปี เตี้ยของเหมยฟ้าพาครอบครัวไป
ไหว้เจ้าแม่กวนอิมที่เกาะฮ่องกงหรือตามเมืองต่าง ๆ กลับมาแล้วให้ฉันฟังแทบ
ลืมหายใจ

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๑)

การเปิดเรื่อง “เหมยฟ้าผู้อำภัพ” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนเปิดเรื่องอย่างตรงไปตรงมา โดย
บอกผู้อ่านตั้งแต่ต้นเรื่องว่า ครอบครัวของเหมยฟ้ามีชีวิตที่ดีกว่าครอบครัวของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่าน
ทราบในทันทีว่าเนื้อหาที่ผู้เขียนกำลังนำเสนอเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของเหมยฟ้า จึงทำให้ผู้อ่าน
อยากติดตามเนื้อหาว่า ชีวิตของเหมยฟ้าจะมีความสุข หรืออำภัพตลอดไปหรือไม่

การเปิดเรื่อง เรื่อง “แม่ฟัวว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงพ่อ
แม่ของหมวยเป็นคนจีนแต่ใจ เมื่อแต่งงานกันได้ไม่นานก็พากันนั่งเรือสำเภาข้ามทะเลมาจาก
ประเทศจีน ขึ้นฝั่งแล้วสืบหาญาติที่มาอยู่ในกรุงเทพฯ ก่อนแต่ไม่พบ สุดท้ายได้มาเช่าที่ดินทำสวน
และเลี้ยงสัตว์แถววัดสิงห์ ดังตัวอย่าง

เดียวกับแม่ฉันเป็นจีนแต่ใจ นั่งเรือสำเภาข้ามทะเลมาจากแผ่นดินใหญ่
ตอนแต่งงานกันใหม่ ๆ ขึ้นฝั่งแล้วคั้งคั้นเข้ามาทางเมืองบางกอกสืบหาญาติ
ที่มาอยู่ก่อน หาไม่เจอจึงร้อนรุ่มเนจร ไปที่ที่มีคนจีนทำสวน จับพลัดจับผลูเดิน
ตัวลึบไปถึงสถานีรถไฟวงเวียนใหญ่ ยกมือใส่หัวของพรวอนไหว้รูปปั้น
พระเจ้าแผ่นดินขี้ม้าชูดาบ (สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชผู้ทรงสร้างกรุง
ธนบุรี) บอกกล่าวว่าบัดนี้อ่านล้าเต็มทีแล้ว เงินทองที่เป็นค่ารับจ้างถางสวนจาก

คนจีนก็หมดเกลี้ยง ของคลังบ้านศาลให้มีคนใจบุญมอบที่ทำกินให้สักเท่าแมว
คืนตายเถิด แล้วเดินนับไม้หอมอนรถไฟจากสถานีรถไฟวงเวียนใหญ่ไปทางวัด
สิงห์เรื้อย ๆ บังเอิญไปพบชายจีนแก่ ๆ ชวนไปพักอยู่ด้วย ๒ วัน ซึ่งเช่าที่คืน
คนไทยอยู่มาก่อน ทำสวนและเลี้ยงไก่แล้วเอาเป๊าะก็ออกเงินเช่าที่ใกล้เคียงกับ
ที่ของแกให้เดือนละ ๑๕ บาท

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๑๓)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “แม่ผัวว่าฉันสะใภ้ซื่อป้อแล้ววันหนึ่งก็” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยบอกผู้อ่าน
ตั้งแต่ต้นเรื่องว่า พ่อแม่ของหมวยมาสู่ชีวิตที่ประเทศไทย ผู้เขียนพยายามรื้อให้ผู้อ่านสนใจเรื่องที่พ่อ
แม่ของหมวยสืบหาญาติที่มาอยู่ก่อนไม่พบ จึงลำบากมาก ใ้ใจให้ผู้อ่านสนใจเนื้อหาต่อไปว่ามีชีวิต
ลำบากแล้วจะอยู่ต่อไปได้หรือไม่

การเปิดเรื่อง เรื่อง “หญิงสองผัว” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงกิมไล้ มีพ่อเป็นคนจีนมาจาก
ประเทศจีน แต่งงานกับหญิงไทยลูกชาวไร่ พ่อแม่รักเธอมาก และกิมไล้เป็นคนสวย สวยที่สุดใน
ตำบลท่าถ่านของจังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงของ ไทย ดังตัวอย่าง

นางกิมไล้เกิดในเมืองไทย พ่อเป็นจีนมาจากประเทศจีนแต่งงานกับ
หญิงไทยลูกชาวไร่ ผัวกิมไล้จึงขวนขวายเหมือนคนจีน ใบหน้าค่าตากมขำแบบ
สาวไทย อย่างเข้าถึงวัยรุ่นจึงทำให้สวยซึ่งมีเสน่ห์ เป็นที่รักหวงแหนของเตี้ยและ
แม่ประจวบคองใจ และสวยที่สุดในตำบลท่าถ่านของอำเภอของจังหวัดหนึ่งทาง
ภาคตะวันออกเฉียงของ ไทย เหตุชื่อตำบลท่าถ่านเพราะมีแม่น้ำสายสำคัญไหล
ผ่านหมู่บ้าน ๗ หมู่ มีท่าเรือใหญ่สำหรับขนถ่ายถ่านไฟของพ่อค้าถ่านมา
จากสารทิส

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๓๑)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “หญิงสองผัว” ผู้เขียนเปิดเรื่องอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ผู้อ่านทราบ
ในทันทีว่า เนื้อหาที่ผู้เขียนกำลังจะนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตของกิมไล้ ผู้เขียนพยายามรื้อให้
ผู้อ่านสนใจความสวยของกิมไล้ และอยากรู้ว่าคนสวยอย่างกิมไล้จะมีชีวิตอย่างไรต่อไป

การเปิดเรื่อง เรื่อง “นางสาวกิมสวยผู้ไม่เคยร้องไห้” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงกิมสวยเป็น
ลูกคนโตของครอบครัวคนไทหล้าอยู่ต่างจังหวัด มีพ่อที่เป็นคนตำรายชอบแต่งตัวดี ชอบคุยอวดเกิน
จริง ดังตัวอย่าง

“กิมสวย” เป็นลูกคนหัวปีของครอบครัวคนไทหล้า อยู่ต่างจังหวัด เตี้ย
เป็นคนเจ้าสำรายชอบแต่งตัวดี รู้เรื่องการบ้านการเมืองดี และกินอาหารดี ๆ มี

คุณค่า ชอบสังคมกับคนจีน มีความรู้ดีหรือขี้ขโมยไม่ไอ้วอด ขนาดรู้หมดสิ้นตั้งแต่
บนดินขึ้นไปถึงห้วงจักรวาล

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๔๐)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “นางสาวกิมฮวยผู้ไม่เคยร้องไห้” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเปิดเรื่อง ทำให้
ผู้อ่านทราบในทันทีว่า เนื้อหาที่ผู้เขียนกำลังจะนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตของกิมฮวย โดยผู้เขียน
พยายามเร้าให้ผู้อ่านสนใจนิสัยที่ไม่ดีของพ่อกิมฮวย และการมีพ่อที่นิสัยไม่ดีจะทำให้กิมฮวยจะชีวิต
อย่างไร

การเปิดเรื่อง เรื่อง “อุตสาหกรรมเกือบตายได้งานกราบดินฟ้า” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึง
พ่อแม่ของจูเป็นคนจีน ไปทำไร่สับปะรดอยู่ทางเมืองกาญจนบุรีกับเพื่อนคนจีนด้วยกัน มีลูก ๓ คน
คนสุดท้ายคือจู พ่อตายไปก่อน เหลือแม่และลูกรวม ๔ คนเมื่อจูอายุ ๖ ขวบ พี่ชายกับพี่สาวแต่งงาน
ไปอยู่ตำบลอื่น เหลือแต่จูกับแม่ทำไร่ทุกวัน ดังตัวอย่าง

เตี้ยและแม่ฉันเป็นจีนแคะ ไปปักหลักทำไร่สับปะรดอยู่ทางเมือง
กาญจนบุรีกับเพื่อนจีน มีลูก ๓ คน คนโตเป็นชาย คนที่สองเป็นหญิง
คนสุดท้ายคือตัวฉัน นางสาวจูหรือนางจูนี่แหละค่ะ ฉันอายุ ๖ ขวบเตี้ยตายจาก
ทั้งแม่และลูกไว้ข้างหลังรวม ๔ คน คือที่คืนทำไร่เช่าจากเจ้าของคนไทยอีกต่อ
หนึ่ง ซึ่งเพื่อนชาวจีนทำกันในสมัยนั้น (พ.ศ. ๒๕๑๕) อยู่ต่อมาพี่ชายกับพี่สาว
ฉันแต่งงานไปอยู่ตำบลอื่น เหลือแต่ฉันกับแม่ทำไร่ไปตามแรงที่มีอยู่ แต่ก็
นับว่าโชคที่อยู่หน่วยที่ยังมีลูกจ้างเก่าทำงานอยู่ด้วย ๓ คน และมีเงินเดือนจ่าย
ให้ตามปกติ

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๔๕)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “อุตสาหกรรมเกือบตายได้งานกราบดินฟ้า” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเปิดเรื่อง
มีพยายามเร้าให้ผู้อ่านสนใจเรื่องครอบครัวที่สูญเสียพ่อว่าจะลำบากขนาดไหน ทำให้ผู้อ่านอยาก
ทราบว่าคนในครอบครัวจะอยู่ต่อไปอย่างไร

การเปิดเรื่อง เรื่อง “สะใภ้ตัวแสบ” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงวันดีเป็นลูกสาวคนจีนขาย
ขวดได้ไปเป็นลูกสะใภ้ร้านขายทอง ดังตัวอย่าง

“ลูกสาวจีนขายขวดได้กินตำแหน่งลูกสะใภ้ร้านขายทองในสยาม
เมืองยี่มนี้ มีสักกี่คนเคยคบค้ากับยี่มนี้หรือเปล่า ฉันไม่เคยคิดเคยฝันไว้หรอกว่า
โตเป็นสาวขึ้นมาจะเลือกพ่อเป็นคนอย่างนั้นอย่างนี้ พี่ชายของฉันเคยทำฉันไว้
ว่า คู่ชีวิตของแกอย่างมาก็รับซื้อของเก่าหรือคั่นถังขยะริมถนน ฉันมักจะเถียง
ว่าอย่าเพิ่งดูถูกโชคชะตาคันนี้ ถ้าอ้าวเป็นสะใภ้ร้านทองตั้งโตะก๊งแล้วจะว่า

อย่างไร อาเสี้ยนตอบว่า ก็จี๋เบิร์นซ์แทนชาเล็งใช้น้ำมันเครื่องตราหัวเข่าซีว๊วย
อีวันคิเอ๋ย...”

(สะไกจิน. ๒๕๔๔ : ๗๐)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “สะไกตัวแสบ” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเปิดเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านอยากทราบว่า
ลูกสาวคนจีนขายขวดได้เป็นลูกสะไกรร้านขายทองได้อย่างไร แล้วเกี่ยวข้องกับความเป็นสะไกตัวแสบ
หรือไม่อย่างไร

การเปิดเรื่อง เรื่อง “สวยอย่างเดียวยังไม่พอ” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงดอกเกดหญิงสาว
ภาคเหนือ ทำงานที่ร้านตัดเย็บเสื้อผ้าผู้หญิงอำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ตั้งแต่อายุ ๑๖ ปี ดอกเกด
ผิวขาวหุ่นสวยและพูดน้อย ทำให้ผู้จัดการซึ่งเป็นชายหนุ่มลูกเศรษฐีจีนครอบครัวหนึ่งชื่อเล่น โจ
หลงรักดอกเกด สุดท้ายทั้งสองคนได้จดทะเบียนสมรสกันถูกต้องตามกฎหมาย ดังตัวอย่าง

ดอกเกด คือชื่อหญิงสาวลูกภาคเหนือ ออกจากบ้านไปทำงานกับเพื่อน
แต่อายุ ๑๖ ปี ที่ร้านตัดเย็บเสื้อผ้าผู้หญิง ที่อำเภอบางขุนเทียนของ กทม.
ผู้จัดการเป็นชายหนุ่มลูกเศรษฐีจีนครอบครัวหนึ่งชื่อเล่น นาย โจ ดอกเกด ผิวขาว
หุ่นสวยและพูดน้อยกว่าคนงานทุกคนในร้าน ทำให้ นายโจรักชอบตนให้ติดรถ
ไปรับ-ส่งเสื้อผ้าบ่อยๆ เมื่อน้ำตาลใกล้หมดแบบโบราณว่า จึงหนีไม่พ้น
คำว่า “สามภรรยา” อย่างสมบูรณ์แบบ และจดทะเบียนสมรสกันถูกต้อง
ตามกฎหมาย

(สะไกจิน. ๒๕๔๔ : ๕๔)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “สวยอย่างเดียวยังไม่พอ” ผู้เขียนเปิดเรื่อง ที่ทำให้ผู้อ่านทราบในทันทีว่า
เนื้อหาที่ผู้เขียนกำลังจะนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวของความรักระหว่างดอกเกดและโจ ว่าจะราบรื่น
คือรักกันและได้แต่งงานกัน แต่จะทำให้ผู้อ่านคิดว่าความรักจะจบลงด้วยดีไหมในเมื่อชื่อเรื่อง คือ
“สวยอย่างเดียวไม่พอ”

การเปิดเรื่อง เรื่อง “ไม่สวยก็รวยได้” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงหนุ่มเขมรหางานทำที่
จังหวัดปราจีนบุรี เขารับจ้างทำงานทุกอย่างที่ใช้แรง ปีหนึ่งมีข่าวว่า แถวป่าดงเมืองแปดริ้ว
ค่าแรงงานแพงกว่าแถวปราจีนบุรี เขาจึงเดินทางไปรับจ้างทำงานเพื่อให้ได้เงินและเร็วมาก ๆ จะได้มี
เงินกลับไปสร้างอนาคตที่บ้านเกิด แต่แล้วเขาก็หลงรักสาวชาวไร่ลูกเมืองแปดริ้วคนหนึ่ง ฝ่ายสาว
เห็นว่าเขมรเป็นคนที่มีนิสัยดี สองคนได้แต่งงานกันแล้วมีลูก ๓ คน คนโตเป็นหญิง คนรองเป็นชาย
ส่วนคนสุดท้องเป็นหญิงชื่อว่า “ลินจง” ขยันขันแข็งเหมือนพ่อแม่ ดังตัวอย่าง

หนุ่มเขมรคนหนึ่งเดินทางเข้ามาหางานทำทางจังหวัดปราจีนบุรี แบบ
รับจ้างทำงานทุกอย่างที่ใช้แรง ปีหนึ่งมีข่าวว่า แถวป่าดงเมืองแปดริ้วค่าแรงงาน

แพงกว่าแฉวปราจีนบุรี จึงเดินทางไปหวังจะเอาเงินก้อนกลับไปสร้างอนาคต อยู่ที่บ้านเกิด แต่แล้วก็ถูกสาวชาวไร่ลูกเมืองแปดริ้วคนหนึ่งมัดหัวใจไว้เสียก่อน เพราะฝ่ายสาวเห็นว่าเป็นนักสู้ผู้ทรหดอดทน ไม่บ่นไม่จู้จู้จี้จู้จ้อ และกินสุราเมรัยทั้งเมากการพนันขันต่อเหมือนหนุ่มบ้านป่าหลายคน แต่งงานตามประเพณีแบบประหยัดแล้วชวนกันออกเรือนไปอยู่ส่วนตัวแล้วมีลูกสืบสกุล ๓ คน คนโตเป็นหญิง คนรองเป็นชาย ส่วนคนสุดท้องเป็นหญิงชื่อว่า “ลินจง” ขยันขันแข็งเหมือนพ่อแม่

(สะโทจิ้น. ๒๕๔๔ : ๕๕)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “ไม่สวยก็รวยได้” ผู้เขียนเปิดเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านรู้ทันทีว่าเนื้อหาที่ผู้เขียนกำลังนำเสนอเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของลินจง ผู้เขียนกล่าวไว้ให้ผู้อ่านสนใจความขยันขันแข็งของพ่อแม่ลินจง ทำให้ผู้อ่านอยากทราบว่าคนที่ขยันขันแข็งเหมือนพ่อแม่อย่างลินจงจะสู้ชีวิตอย่างไรต่อไป

การเปิดเรื่อง เรื่อง “ความรักของม่วยหลิน” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงม่วยเอ็งเป็นสาวจีนบ้านนอกลูกเมืองราชบุรี เป็นคนสวยซึ่งตั้งใจ หนุ่มจีนลูกราชบุรีหลายคนชอบม่วยเอ็ง แต่ไม่กล้าให้แม่สื่อไปขอ เพราะพ่อแม่ของม่วยเอ็งร่ำรวยกว่าคนอื่นในราชบุรี ดังตัวอย่าง

ถึงม่วยเอ็งเป็นสาวจีนบ้านนอกลูกเมืองราชบุรี ก็สวยซึ่งตั้งใจหนุ่มจีนลูกราชบุรีหลายคน ตาโตชนิด ๆ รูปร่างบอบบางเหมือนแม่ ผิวขาวอมชมพู ใบหน้ากลม พวงแก้มอ้มเอิบยามยิ้มมีเสน่ห์รับกับผมยาวสลวยสวยเก๋ แทบไม่มีสาวจีนในราชบุรีมาเทียมทาน แต่หนุ่มจีนลูกราชบุรีก็ไม่กล้าให้แม่สื่อไปสะเออะสักราย เพราะพ่อแม่ของม่วยเอ็งเป็นเจ้าของโรงสีข้าวอยู่ริมทุ่งนาไม่ไกลจากตัวเมืองนัก

(สะโทจิ้น. ๒๕๔๔ : ๑๐๘)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “ความรักของม่วยหลิน” ผู้เขียนเปิดเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านรู้ทันทีว่าเนื้อหาที่ผู้เขียนกำลังนำเสนอเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของม่วยเอ็ง มีหน้าตาสวยและมีพ่อแม่ร่ำรวยจึงไม่มีหนุ่มกล้าจีบ ทำให้ผู้อ่านเกิดคำถามว่า ตกลงเป็นเรื่องของม่วยหลิน หรือม่วยเอ็ง เพราะชื่อเรื่องกล่าวถึงม่วยหลิน แต่เปิดเรื่องด้วยชื่อของม่วยเอ็ง สองคนนี้เป็นคนคนเดียวกันหรือเกี่ยวข้องกันอย่างไร

การเปิดเรื่อง เรื่อง “นางจูผู้รวยทรัพย์แต่จนความสุข” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงพ่อแม่ของจูเป็นคนจีนมีอาชีพเป็นช่างทองและขายทองรูปพรรณอยู่ในกรุงเทพฯ จูเป็นลูกสาวคนสุดท้องทั้งสวยและเรียนดี พ่อแม่ของเธอรักเธอมาก ดังตัวอย่าง

ฉันมีชื่อเล่นว่าจู่ เตี้ยและแม่เป็นคนจีนอาชีพเป็นช่างทองและขายทองรูปพรรณอยู่ในใจกลางเมืองกรุงเทพฯ ฉันเป็นลูกหญิงคนสุดท้าย เตี้ยและแม่จึงรักห่วงกว่าพี่ชาย ๒ คน ใคร ๆ ชมฉันว่ารูปร่างลักษณะดีกิริยานุ่มนวลน่ารัก นอกจากนั้นฉันยังมีความจำเก่ง เตี้ยและแม่จึงคาดหวังไว้ว่าจะให้ฉันเรียนจนจบปริญญาสูงสุดเพื่อเป็นเกียรติยศของวงศ์ตระกูล แต่การงานในบ้านทั้งในครัวฉันไม่เคยทำสักอย่าง ขนาดแม่ครัวถามฉันว่าข้าวเกิดจากอะไร ฉันก็ตอบว่า เกิดจากหม้อหุงข้าวตั้งบนเตาไฟแล้วถูกตัดมาใส่จานให้คนกิน

(สะไกจิน. ๒๕๔๔ : ๑๒๗)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “นางจู่ผู้ร้ายทรัพย์แต่จนความสุข” ผู้เขียนเปิดเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านรู้ทันทีว่าเนื้อหาที่ผู้เขียนกำลังนำเสนอเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของจู่ที่มีพ่อแม่ร้าย มีหน้าตาสวยและเรียนดี สาวที่ร้ายขอดเยี่ยมอย่างจู่ น่าจะมีความสุข แต่เหตุใดจึงจนความสุข

๔.๑.๒.๒ การเปิดเรื่องด้วยคำถาม

การเปิดเรื่องด้วยคำถาม เป็นการเขียนเปิดเรื่องด้วยข้อความที่เป็นคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ ชวนให้ติดตามเนื้อหาต่อไป จากการวิเคราะห์งานเขียนสารคดี เรื่อง สะไกจิน ของ กิมหลั่นพบว่า มี ๑ เรื่องที่มีการเปิดเรื่องด้วยคำถาม คือ ลูกจีนบ้านนอกไม่มีเส้นสามารถเป็นเอเยนต์จัดหึงบริการชาวต่างชาติ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเปิดเรื่อง เรื่อง “ลูกจีนบ้านนอกไม่มีเส้นสามารถเป็นเอเยนต์ จัดหึงบริการชาวต่างชาติ” ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึงซิมที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน แต่สามารถเป็นเอเยนต์ผู้หึงบริการทางเพศแก่คนต่างชาติได้ แล้วผู้เขียนจึงตั้งคำถามถามซิมว่า ซิมมีเคล็ดลับการดำเนินชีวิตอย่างไร ดังตัวอย่าง

พี่ชายฉันก็ไม่ได้เรียนหนังสือไทย สามารถหากินกับฝรั่งสมัยทหารพันธมิตรมาอยู่ในประเทศไทย แต่อาซิมที่เคยผ่านชีวิตการเป็นลูกสะไกมาแล้วนี่แปลกประหลาดกว่า สามารถเป็นเอเยนต์ผู้หึงบริการทางเพศแก่คนต่างชาติได้ ซิมมีเคล็ดลับการดำเนินชีวิตไหมคะ โรงเรียนก็ไม่ได้เข้า ซ้ำเป็นเด็กลูกคนจีนอีก

(สะไกจิน. ๒๕๔๔ : ๕๐)

การเปิดเรื่อง เรื่อง “ลูกจีนบ้านนอกไม่มีเส้นสามารถเป็นเอเยนต์ จัดหึงบริการชาวต่างชาติ” ผู้เขียนใช้คำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบว่า ไม่ได้เข้าโรงเรียน แต่สามารถ

เป็นเอเจนต์ผู้ให้บริการทางเพศแก่คนต่างชาติได้อย่างไร มีเคล็ดลับการดำเนินชีวิตอย่างไร จึงเป็นคำถามที่น่าที่เร้าให้ผู้อ่านติดตามรายละเอียดของเนื้อหาต่อไป

๔.๑.๓ การเสนอเรื่อง

การเสนอเรื่อง หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการเขียนส่วนเนื้อเรื่องเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาของสารคดีไปยังผู้อ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ชวนติดตาม ตลอดจนทำให้เกิดการรับรู้ที่เข้าใจ และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามเจตนาของผู้เขียน

จากการวิเคราะห์สารคดี ที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบท เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน พบว่าผู้เขียนใช้กลวิธีการเสนอเรื่องที่น่าสนใจหลายประการ ได้แก่ การแทรกบทสนทนา การแทรกการสั่งสอน และการแทรกค่านิยม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑.๓.๑ การแทรกบทสนทนา

วิธีการนำเสนอเนื้อเรื่องที่น่าสนใจมีหลายวิธี ซึ่งการแทรกบทสนทนาเป็นกลวิธีที่สร้างความน่าสนใจให้แก่สารคดีได้ การแทรกบทสนทนาของตัวละครมีขึ้นเพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่เนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านไม่รู้สึกเบื่อหน่าย จึงอยากติดตามเนื้อเรื่องต่อไป

สารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนแทรกบทสนทนาเพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่เนื้อเรื่องไว้หลายตอน เช่นในตอน เหมยฟ้าผู้อภัพ ผู้เขียนกล่าวถึงเหมยฟ้ากับ กวงเป็นสามีภรรยาที่ไม่เคยเห็นหน้ากันก่อน ทั้งสองถูกบังคับให้แต่งงานกัน เมื่อย่าของสามี เหมยฟ้ารังแกเหมยฟ้า สามีของเหมยฟ้าไม่กล้าห้าม และให้เหมยฟ้าอดทน เพราะนี่เป็นธรรมเนียมที่ถูกสะใภ้จีนต้องเอาใจญาติผู้ใหญ่ ดังตัวอย่าง

“ผัวแก่กับแม่ผัว ไปอยู่ไหน เห็นอาม่าถีบกาลมั่งใส่ล้อหรือเปล่า” เตียนฉัน

ถามเหมยฟ้า

“โธ่เตี้ยเอ๊ย แกก็ลืมนาคูอยู่แต่ไม่ปรึกษาสักคำ ผัวของหนูก็รู้ก็เห็นแต่ มันไม่กล้าห้ามอาม่าหรอก มันบอกหนูประโยคเดียวว่าทนเอาหน่อยเหมยฟ้าเอ๊ย มันเป็นธรรมเนียมลูกสะใภ้จีนต้องเอาใจญาติผู้ใหญ่ อ้าวจะถกเถียงท่านไม่ได้หรอก นี่เตี้ยรู้ไหมว่าเสียดวงมันรูปหล่อก็จริง แต่หนูไม่นึกรักมันเท่าจี๊ดเลย คนไม่เคยเห็นหน้ากันมาบังคับให้เป็นผัวเมียกันใครจะรักได้ลงคอ เวลามันนอนกะหนูก็บ่นเหมือนหมิกินผึ้งว่า ทำตัวแข็งที่อปานท่อนไม้เลยนะ วันที่อาม่าถีบกาลมั่งน้ำร้อนใส่หน้าหนู มันก็เห็นแต่ยิ้มเหมย ๆ”

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๑๐)

ในเรื่อง เหมยฟ้าผู้อำภพ ผู้เขียนใช้กลวิธีการเสนอเรื่องให้น่าสนใจ ด้วยการแทรกบทสนทนาความเศร้า และความทุกข์ของตัวละคร เหมยฟ้าที่ต้องทุกข์และทนทรมานต่อการทำหน้าที่เป็นสะใภ้จีน การแทรกบทสนทนานี้ทำให้ผู้อ่านสงสารตัวละครเหมยฟ้ามากขึ้น

เรื่อง “แม่พี่ว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็” ผู้เขียนกล่าวถึงเมื่อหมวยอาศัยอยู่ที่บ้านของสามีเหมือนอยู่ในนรก เพราะหมวยต้องอดทนกับแม่สามีและในเรื่องหลายอย่าง ทั้งเรื่องกิน เรื่องนอน ดังตัวอย่าง

“สารพัดสาระเพที่ฉันจำใจทนอยู่เหมือนอยู่เมืองนรก เวลาเขาเปิดโทรทัศน์ยามกลางคืนบุญสมไม่กลับก็เปิดจนดึกลั้น ไม่คิดหรือว่าเขามีหลานน้อยคนหนึ่งกำลังหลับ เวลาเขาซื้อของกินมาก็แอบกินหน้าตาเฉย ค่ากับข้าวฉันก็ช่วยออกแต่เก็บที่เหลือไว้ให้ฉันกินก็เหลือเพียงนิดหน่อย บางมื้อมีแกงจืดเหลือ แต่น้ำโทรงตรงกับน้ำพริกหัวปลาหู ฉันทนกินและกินจนน้ำตาไหลอาบแก้มลงมาเข้าปากเกี่ยวกับคำข้าวมันเสียเลย พุดไปแล้วก็จะหาว่าเอาความคิดใส่ตัว ถ้าใครไม่เป็นฉันจะไม่รู้หรือกว่า เป็นสะใภ้คนไทยแบบนี้มันน่าขนพองสยองหัวเพียงไหน”

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๒๖-๒๗)

ในเรื่อง “แม่พี่ว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเสนอเรื่องให้น่าสนใจ คือ การแทรกบทสนทนา การเสนอเรื่องแทรกบทสนทนา เป็นบทสนทนาที่นำเสนอความเศร้าและความทุกข์ของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านสงสารตัวละครมากยิ่งขึ้น

๔.๑.๓.๒ การแทรกการสั่งสอน

วิธีการนำเสนอเนื้อเรื่องให้น่าสนใจมีหลายวิธี ซึ่งการแทรกการสั่งสอนเป็นกลวิธีอีกอย่างหนึ่งที่สร้างความน่าสนใจให้แก่สารคดีได้ การแทรกการสั่งสอนเพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่เนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากเนื้อเรื่อง และนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

สารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน ผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนแทรกการสั่งสอนเพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่เนื้อเรื่องไว้หลายเรื่อง เช่น เรื่อง “เป็นสะใภ้คนลาวก็ดีหลาย” ผู้เขียนกล่าวถึงประเทศจีนมีการสั่งสอน เช่น พระเจ้าไม่เคยขวางทางเดินชีวิตมนุษย์ สักแต่ว่าใครจะเดินไปถึงจุดหมายปลายทางช้าหรือเร็วเท่านั้น และพระเจ้าไม่เคยทอดทิ้งคนที่มีความกระตือรือร้นและขยันขันแข็ง ขงจื้อก็เคยเล่าว่า “คนมีความอดทนสามารถย้ายภูเขาได้” แทรกภาษาจีน ดังตัวอย่าง

นักปราชญ์จีนเคยสอนลูกหลานไว้ว่า พระเจ้าไม่เคยขวางทางเดินชีวิตมนุษย์ สักแต่ว่าใครจะเดินไปถึงจุดหมายปลายทางช้าหรือเร็วเท่านั้น อีกบท

หนึ่งมีว่า พระเจ้าไม่เคยทอดทิ้งคนที่มีความกระตือรือร้นและขยันขันแข็ง อีกบทหนึ่งเป็นของปราชญ์ขงจื้อใช้ใหม่คุณ ว่า “คนมีความอดทนสามารถย้ายภูเขาได้”

(สะไกจิน. ๒๕๔๔ : ๖๘)

ในเรื่อง “เป็นสะไกคนลาวก็ดีหลาย” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเสนอเรื่องที่น่าสนใจ คือ การแทรกการสั่งสอน การเสนอเรื่องแทรกการสั่งสอน ด้วยการสั่งสอนเรื่องความขยัน และความอดทน ซึ่งเป็น การสั่งสอนที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่านมาก ทำให้ผู้อ่านนำการสั่งสอนเรื่องความขยัน และความอดทนไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

เรื่อง “ไม่สวยก็รวยได้” ผู้เขียนกล่าวถึงลินจงจะเข้าไปทำงานที่กรุงเทพฯ ก่อนเข้ากรุงเทพฯ พ่อของลินจงสั่งสอนให้ลินจงอดทนสู้งาน และต้องซื้อสตั๊ดต่อนายจ้างด้วย ดังตัวอย่าง

แล้วเช้าวันหนึ่งต่อมา ผู้เป็นพ่อมุ่งแต่กางเกงขาสั้นผ้าขาวม้าคาดเอว นั่งอยู่ที่แคร่ไม้ไผ่ราวกับเอาปราสาทนครมัจฉาลองมาตั้งไว้พูดกับลินจงว่า “เมื่อลูกอยากไปสู้งานในเมืองกรุงแล้วก็ต้องทำใจ สู้เหมือนอยู่บ้านรณะลูกนะ จงจำไว้เสมอว่า เราเป็นคนบ้านนอกยากจน อย่าใฝ่ฝันเป็นเจ้าแกเหมือนเขาอื่น ถ้าเราอดทนสู้จริง ๆ ก็จะไม่ลำบากเมื่อภายหลัง ต้องซื้อสตั๊ดต่อนายจ้าง เหมือนกับพ่อแม่ของลูกนี้ ไม่จำเป็นต้องใช้ลิ้นประจบนายจ้าง เองานประจบ นายจ้างดีกว่านะลูกนะ”

(สะไกจิน. ๒๕๔๔ : ๑๐๐)

เรื่อง “ไม่สวยก็รวยได้” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเสนอเรื่องที่น่าสนใจ คือ การแทรกการสั่งสอน เรื่องความซื่อสัตย์ และความอดทนซึ่งเป็นการสั่งสอนที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่านมาก ทำให้ผู้อ่านได้นำ การสั่งสอนเรื่องความซื่อสัตย์ และความอดทนไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๔.๑.๓.๓ การแทรกค่านิยม

การแทรกค่านิยมเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้แนะนำเสนอเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ เนื่องจากค่านิยมได้ แสดงให้เห็นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทได้อย่างเด่นชัด

จากการวิเคราะห์สารคดี เรื่อง สะไกจิน พบว่าผู้เขียนแทรกค่านิยมเพื่อสร้างความน่าสนใจ ให้แก่เนื้อเรื่อง เช่นในเรื่อง “ความรักของมุษุหลิน” ผู้เขียนกล่าวถึงเมื่อหญิงชายแต่งงานกันแล้วยอม มีลูกสืบสกุล และสังคมจีนมีค่านิยมคือ อยากได้ลูกหลานคนแรกเป็นเพศชาย คือ โดยเชื่อว่าหากได้ ลูกชายคนแรกครอบครัวจะอยู่เย็นเป็นสุข ดังตัวอย่าง

เมื่อหญิงชายแต่งงานกันแล้วย่อมมีลูกสืบสกุล แต่คนหัวปักก็เป็นหญิง
ซึ่งผิดค่านิยมของจีนว่า “ได้ลูกชายคนแรกจะอยู่เย็นเป็นสุขซึ่งลือชื่อ”

(สะไกจิ้น. ๒๕๔๔ : ๑๑๓)

ในเรื่อง “ความรักของมุษุหลิน” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเสนอเรื่องให้น่าสนใจ คือ การแทรก
ค่านิยมที่อยากได้ลูกชาย แต่หากสะไก้คลอดลูกเป็นหญิงก็จะถูกต่อว่าจากแม่ผัว ทำให้ผู้อ่านรู้สึก
สงสารและเห็นใจตัวละครที่ทำหน้าที่สะไก้จิ้นมากขึ้น

๔.๑.๔ การปิดเรื่อง

การปิดเรื่อง เป็นข้อความที่ผู้เขียนเขียนปิดเรื่องภายหลังจากที่ได้กล่าวเนื้อเรื่องครบทุกเรื่อง
แล้ว กลวิธีการปิดเรื่องมีหลายแบบ ซึ่งในสารคดี เรื่อง สะไก้จิ้น ของกิมหลัน มีวิธีเขียนการปิดเรื่อง
หลายวิธี ได้แก่ การปิดเรื่องด้วยการแสดงความรู้สึก การปิดเรื่องด้วยบทสนทนา และการเปิดเรื่อง
ด้วยคำถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑.๔.๑ การปิดเรื่องแบบแสดงความรู้สึก

การปิดเรื่องด้วยการแสดงความรู้สึก เป็นการปิดเรื่องด้วยการแสดงความรู้สึกที่ผู้เขียนมีต่อ
เรื่องราวหรือเหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง ในสารคดี เรื่อง สะไก้จิ้น ได้แสดงความรู้สึกสงสาร และ
ไม่เข้าใจ ดังนี้

การปิดเรื่อง เรื่อง “เหมยฟ้าผู้อำภัพ” ใช้วิธีเขียนการปิดเรื่องด้วยการแสดงความรู้สึก คือ
กล่าวถึงเหมยฟ้าต้องอดทนชีวิตที่เป็นสะไก้จิ้น และภาระหน้าที่ลูกสะไก้หนักหนาสาหัสจนเห็นชีวิต
ตัวเองนั้นไม่มีค่า ดังตัวอย่าง

ฉันสงสารเหมยฟ้าจนร้องไห้ทั้งคืนละ เหมยฟ้าเป็นลูกที่ดีต้องเชื่อฟัง
พ่อแม่ที่บอกว่าให้ลูกทนและทน ซึ่งการเชื่อฟังพ่อแม่เป็นการกตัญญูอย่างยิ่ง
และก็ในขณะที่เธอก็ต้องทำหน้าที่เป็นเมียที่ดี และลูกสะไก้ที่ดี หากเธอมี
วิญญูณมาเยี่ยมฉัน ฉันจะถามเธอว่า ภาระหน้าที่ลูกสะไก้ของเธอมันหนักหนา
สาหัสจนเห็นชีวิตตัวเองไม่มีค่าเลยหรือเพื่อนเอ๋ย

(สะไก้จิ้น. ๒๕๔๔ : ๑๒)

การปิดเรื่อง เรื่อง “เหมยฟ้าผู้อำภัพ” ใช้วิธีเขียนการปิดเรื่องด้วยการแสดงความรู้สึก ผู้เขียน
แสดงความรู้สึกสงสารเหมยฟ้าที่ต้องอดทนต่อชีวิตการเป็นสะไก้จิ้น และแสดงความรู้สึกไม่เข้าใจที่
ภาระหน้าที่ลูกสะไก้ของเหมยฟ้าที่ลำบากหนักหนาสาหัสมากเพียงไหน จนเหมยฟ้าเห็นชีวิตตัวเอง
ไม่มีค่าจึงฆ่าตัวตาย ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกทั้งสงสารและไม่เข้าใจ

๔.๑.๔.๒ การปิดเรื่องด้วยบทสนทนา

การปิดเรื่องด้วยบทสนทนา เป็นการปิดเรื่องด้วยบทสนทนายระหว่างบุคคล ซึ่งในสารคดีเรื่อง สะใภ้จีน เป็นบทสนทนายระหว่างผู้เขียนกับตัวละคร ได้แก่ ๓ เรื่อง คือ เรื่อง แม่พี่ว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็ อุตสาห์เรียนเกือบตายไ้งานกราบดินฟ้า และลูกจีนบ้านนอกไม่มีเส้นสามารถเป็นเอเยนต์จัดหญิงบริการชาวต่างชาติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การปิดเรื่อง เรื่อง “แม่พี่ว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็” ใช้วิธีเขียนการปิดเรื่องด้วยบทสนทนา กล่าวถึงฟ้าวของหมวยชื้อบุญสมได้เปลี่ยนแปลงไป เรียกว่าฟ้าวที่แสนดีภายหลัง ดังตัวอย่าง

“จะมีลูกเพียงคนเดียว”

“ค่ะ”

“ถ้าบุญสมเกิดอารมณ์”

“นาน ๆ มันขอทีหนึ่ง แต่ต้องจ่ายให้ก่อนอย่างน้อยห้าร้อยบาท”

“เรียกว่าฟ้าวที่แสนดีภายหลัง”

“ค่ะ ทุกวันนี้มันกินเหล้าน้อยลง กลับบ้านเป็นเวลากินข้าวดูโทรทัศน์ แล้วก็นอน ยิงห้องติดแอร์แล้วมันก็นอนหลับดีทั้งคืน ตอนนี้น้ำมันอ้วนลงพุงเหมือนหมูตอนแล้ว แต่เงินเดือนที่เอามาให้หนูไม่ครบเหมือนเดิม มันว่าเอาไปให้แม่และเช่าพระเครื่อง เวลานี้พระเครื่องของมันรุ่นไหน ๆ เต็มหิ้งพระหมดแล้ว”

“หมวยกราบไหว้บ้างไหม”

“ไหว้ค่ะ ตื่นเช้าก็ไหว้เจ้าที่หน้าบ้านกับศาลจู่เจียอี่ที่บ้าน ไค้ขึ้นห้องก็ไหว้เจ้าแม่กวมอินฉันก็ไหว้ค่ะก็หนูเป็นลูกจีนนี่ค่ะ”

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๓๐)

การปิดเรื่อง เรื่อง “แม่พี่ว่าฉันสะใภ้ชื้อบื้อแล้ววันหนึ่งก็” ใช้วิธีเขียนการปิดเรื่องด้วยบทสนทนายระหว่างผู้เขียนกับตัวละครชื้อหมวย ทำให้ผู้อ่านได้ทราบวาเรื่องนี้จบด้วยการที่สามีของหมวยชื้อบุญสมได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นสามีที่นิสัยดีมากขึ้น

การปิดเรื่อง เรื่อง “อุตสาห์เรียนเกือบตายไ้งานกราบดินฟ้า” ด้วยบทสนทนายระหว่างผู้เขียนกับตัวละครชื้อจู่ เป็นบทสนทนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับถ้าเลือกเกิดได้ จู่จะทำอย่างไรเกี่ยวกับการเกิดและสามีของจู่ ดังตัวอย่าง

“ถ้าคุณจู่เลือกเกิดได้ จะไปเกิดที่เมืองจีนหรือที่ไหนด”

“เกิดที่เมืองไทยนี้แหละค่ะ และถ้ามีใครมาขออาสาเป็นฟ้าว จะให้มัน

สาบานก่อนว่าจะไม่ซื้อมอเตอร์ให้สาวอื่นล่ะ ไม่ว่าไทยหรือจีนฉันไม่เกี่ยงเลย”

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๕๕)

การปิดเรื่อง เรื่อง “อุตสาหกรรมเกือบตายได้งานกราบดินฟ้า” ด้วยบทสนทนาระหว่างผู้เขียนกับจู ทำให้ผู้อ่านรู้ว่าจูไม่ชอบที่สามีเป็นคนเจ้าชู้และจิตใจที่ตนเกิดที่เมืองไทย

การปิดเรื่อง เรื่อง “ลูกจีนบ้านนอกไม่มีเส้นสามารถเป็นเอเยนต์จัดหญิงบริการชาวต่างชาติ” ด้วยบทสนทนาระหว่างผู้เขียนกับตัวละครซิม เป็นบทสนทนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้เขียนซิมซิมเป็นคนเก่ง ดังตัวอย่าง

ผู้เขียน_ ทุกวันนี้ซิมคงมีลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมืองอย่างว่า

ซิม_ หลาน ๆ มันมาทุกวันอาทิตย์ ใครอ่อนภาษาอังกฤษฉันก็พยายามแนะนำมัน สาวจีนบ้านนอกไม่มีเส้นแท้ ๆ ก็สามารถถีบตัวเป็นเอเยนต์บริการชาวต่างชาติได้ นับว่าโชคดี

ผู้เขียน_ ทั้งโชคดีและเก่งด้วยล่ะ

ซิม_ ขอบใจจ๊ะ

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๕๓)

การปิดเรื่อง เรื่อง “ลูกจีนบ้านนอกไม่มีเส้นสามารถเป็นเอเยนต์ จัดหญิงบริการชาวต่างชาติ” ด้วยบทสนทนาระหว่างผู้เขียนกับตัวละครซิม ทำให้ผู้อ่านได้ทราบว่า ผู้เขียนชื่นชมในความเก่งของซิม

๔.๑.๔.๓ การปิดเรื่องด้วยคำถาม

การปิดเรื่องด้วยคำถาม เป็น การปิดเรื่องที่ผู้เขียนปิดเรื่องด้วยการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้อ่านคิดต่อ ในสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ปิดเรื่องด้วยคำถาม คือ เรื่อง ไม่สวยก็รวยได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การปิดเรื่อง เรื่อง “ไม่สวยก็รวยได้” ปิดเรื่องด้วยการตั้งคำถามว่าสุภามิตจิน ๒ ข้อดังต่อไปนี้ คือ หนึ่ง คนจนแล้วไม่บ่นหายากกว่าคนมีแล้วหยิ่ง สอง โง่ไม่เป็นเป็นใหญ่ยาก ไม่เคยโง่ฉลาดยาก ข้อไหนพอจะเปรียบเทียบกับชีวิตของลินจงได้ ดังตัวอย่าง

โอ...สุภามิตจิน ๒ ข้อดังต่อไปนี้ เคยผ่านตาผ่านหูท่านผู้อ่านหรือเปล่า เช่น หนึ่ง คนจนแล้วไม่บ่นหายากกว่าคนมีแล้วหยิ่ง สอง โง่ไม่เป็นเป็นใหญ่ยาก ไม่เคยโง่ฉลาดยาก ข้อไหนพอจะเปรียบชีวิตของลินจงล่ะคะ

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๑๐๗)

การปิดเรื่อง เรื่อง “ไม่สวยก็รวยได้” ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนปิดเรื่องด้วยคำถาม ซึ่งกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดในตอนจบเรื่องว่า ชีวิตของลินจงที่ผู้อ่านอ่านมาตั้งแต่แรก หากเปรียบกับสุภามิตจิน ๒

ข้อ ควรเปรียบกับสุภาษิตข้อไหน ซึ่งผู้เขียนไม่ได้ให้คำตอบไว้ แต่ให้ผู้อ่านเป็นคนคิดหาคำตอบเอง กระตุ้นผู้อ่านให้คิด และตระหนักคุณค่าสุภาษิตจีน ๒ ข้อดังกล่าว

๔.๑.๕ การใช้ภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนั้น ภาษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากโดยเฉพาะในงานเขียนนั้น ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกภาษาให้เหมาะกับงานเขียน เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวได้อย่างเข้าใจ และชัดเจนแจ่มแจ้ง

ดังนั้น การใช้ภาษาในสารคดีจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในงานเขียนสารคดี จาก การวิเคราะห์การใช้ภาษาในงานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน ได้วิเคราะห์การใช้ภาษาใน ด้านการใช้คำ และการใช้โวหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑.๕.๑ การใช้คำ

การรู้จักเลือกใช้คำมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เขียน เพราะคำเป็นเครื่องมือสำคัญที่ ผู้เขียนใช้ถ่ายทอดความรู้ หรือประสบการณ์ออกมาเป็นเรื่องราวให้ผู้อ่านทราบ จากการวิเคราะห์ การใช้คำในงานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน พบว่ามีการใช้คำได้ชัดเจน และเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้คำได้ชัดเจน หมายถึงใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องตรงกับความหมาย ไม่คลุมเครือ ทำให้ผู้อ่าน เข้าใจความหมายได้ตรงจุดประสงค์ของผู้เขียน

เรื่อง “เหมยฟ้าผู้อุปถัมภ์” กล่าวถึงพ่อแม่ของกวางอยู่ที่ประเทศจีน เมื่อพ่อของกวางตายไป กวาง จึงไปรับแม่มาอยู่ด้วยกัน แม่ของกวางติดนิสัยคนจีนอยู่แล้ว เหมยฟ้าจึงต้องปรนนิบัติแม่กวางแบบจีน อย่างเคร่งครัด ดังตัวอย่าง

อาม่าคนนี้อยู่กับสามีหรือเตี่ยของเฮียกวางที่เมืองจินพอสามีตาย เฮียกวาง
จึงไปรับมาอยู่ด้วย อาม่าติดนิสัยคนจีนอยู่แล้ว เราจึงต้องปรนนิบัติอาม่าแบบ
จีนอย่างเคร่งครัด

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๑๐)

ตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้คำทับศัพท์ภาษาจีนซึ่งเป็นคำเรียกว่า “อาม่า” เป็นคำ ที่ใช้เรียกหญิงแก่ชาวจีน หมายถึง “ย่า” คำว่า “เตี่ย” เป็นคำที่ใช้เรียกชายจีนที่มีลูก หมายถึง พ่อหรือ บิดา คำว่า “เฮีย” เป็นคำที่ใช้เรียกชายจีน หมายถึง พี่ชาย ผู้เขียนได้ใช้คำเรียกตัวละครด้วยภาษาจีน ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายตรงตัว และช่วยสร้างบรรยากาศให้ผู้อ่านรู้ว่ากำลังอ่านเรื่องของกลุ่มคนไทย เชื้อสายจีนอยู่

เรื่อง “ความรักของมุษุหลิน” กล่าวถึง กิมฮวยเห็นด้วยความคิดเห็นของพ่อเกี่ยวกับการจะจัดพิธีแต่งงานให้มุษุหลิน ดังตัวอย่าง

ผู้เป็นแม่ของนายกังถามว่า แล้วจะทำพิธีแต่งงานกันอย่างไรบ้าง ผู้เป็นเตี่ยโพล่งขึ้นว่าไม่ต้องหรอกให้มันอยู่กินกันไปเรื่อย ๆ แต่ต้องเชิญญาติพี่น้องมาเป็นพยานในวันอาทิตย์พรุ่งนี้ เลี้ยงโต๊ะจีนสัก ๒ โต๊ะหรือ ๓ โต๊ะคงพอจะเสียเงินเท่าไรอ้าวจะจ่ายเอง...

ซิมกิมฮวยพูดเสียงระร่วนว่า อ้าวเห็นดีตามแป๊ะว่าไหน ๆ มันเป็นไป แล้วก็ให้มันเป็นทองแผ่นเดียวกันชะศึกกว่าจะ...

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๑๒๖)

ตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้คำทับศัพท์ภาษาจีนซึ่งเป็นคำเรียกว่า คำว่า “เตี่ย” เป็นคำที่ใช้เรียกชายจีนที่มีลูก หมายถึง พ่อหรือบิดา “ซิม” เป็นคำที่ใช้เรียกหญิงจีน หมายถึงหญิงชาวจีนวัยกลางคน หมายถึง ป้า คำว่า “อ้าว” เป็นสรรพนามเรียกบุรุษที่หนึ่ง หมายถึง ฉัน คำว่า “แป๊ะ” เป็นคำที่ใช้เรียกคนแก่ชาวจีน หมายถึง ลุง

การที่ผู้เขียนเลือกใช้คำทับศัพท์ภาษาจีนเหล่านี้ เนื่องจากผู้เขียนสร้างตัวละครเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งเลือกใช้คำทับศัพท์ภาษาจีนได้เหมาะสมกับตัวละครที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน ทำให้ผู้อ่านรู้ว่าผู้เขียนต้องการสร้างบรรยากาศแบบจีนให้ผู้อ่านได้สัมผัสจากงานเขียน ดังนั้นสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน ผู้เขียนใช้คำได้เหมาะสม

๔.๑.๖.๒ การใช้โวหาร

จากการศึกษาวิเคราะห์การใช้โวหารในงานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีนของกิมหลัน ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้โวหาร ๓ ชนิด คือ บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร และพรรณนาโวหาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑.๖.๒.๑ บรรยายโวหาร

บรรยายโวหาร หมายถึง โวหารที่เล่าเรื่องราวเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียด แจ่มแจ้ง ในการเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ผู้เขียนใช้บรรยายโวหารเป็นหลักในการนำเสนอเรื่อง

สารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน ปรากฏการใช้บรรยายโวหาร ดังเช่น เรื่อง “เหมยฟ้าผู้อำภัพ” ผู้เขียนบรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของเหมยฟ้าว่าทั้งร่ำรวย และมีความสุข แต่ชีวิตความเป็นอยู่ของกิมหลันทั้งยากจนและยากลำบาก ดังตัวอย่าง

“เหมยฟ้า” เป็นลูกสาวคนเดียวของเศรษฐีที่ดินและโรงไม้แปรรูป อยู่บ้านนอกต่างจังหวัดแห่งหนึ่งของประเทศไทย ส่วนตัวฉันผู้เป็นเพื่อนสนิทเหมยฟ้า มีบ้านเรือนอยู่ห่างกันสักครึ่งกิโลเมตร แต่ความเป็นอยู่ของเหมยฟ้ากับฉันห่างกันราวฟ้ากับดิน ครอบครัวของเธอกินแต่อาหารคีมีคุณค่า เต็มของเธอทำงานหนักตั้งแต่วินาที โคงฟ้าขึ้นมาถึงมืดค่ำ คือคิดลูกคิดรางแก้วกับนับเงินส่วนตัวของฉันสานแข่ง สุ่มไก่ รับจ้างเผาถ่านเลี้ยงลูกถึง ๔ คน จะได้กินหมูเห็ดเป็ดไก่ที่หนึ่งก็ถึงวันตรุษจีนโน้นละ บางปีเดียวของเหมยฟ้าพาครอบครัวไปไหว้เจ้าแม่กวนอิมที่เกาะสองงหรือตามเมืองต่าง ๆ กลับมาเล่าให้ฉันฟังแทบลืมหายใจ

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๑)

เรื่อง “เหมยฟ้าผู้อัภัพ” ผู้เขียนใช้บรรยายโวหารในการบรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคล ทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วได้ทราบทันทีว่าชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลที่ผู้เขียนกล่าวถึงเป็นอย่างไรบ้าง และจะได้เข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนกล่าวถึงอย่างชัดเจนขึ้น

เรื่อง “นางสาวกิมฮวยผู้ไม่เคยร้องไห้” ผู้เขียนใช้บรรยายโวหารในการบรรยายบุคคลบรรยายตัวละครที่เป็นพ่อของกิมฮวยว่าเป็นคนเจ้าสำราญชอบแต่งตัว และพูดเกินจริง ดังตัวอย่าง

“กิมฮวย” เป็นลูกคนหัวปีของครอบครัวคนไหหลำ อยู่ต่างจังหวัด เต็มเป็นคนเจ้าสำราญชอบแต่งตัวดี รู้เรื่องการบ้านการเมืองดี และกินอาหารดี ๆ มีคุณค่า ชอบสังคมนักคนจีนมีความรู้ดีหรือขี้คุยไม่ไอ้อวด ขนาดรู้หมดสิ้นตั้งแต่บนดินขึ้นไปถึงห้วงจักรวาล

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๔๐)

เรื่อง “นางสาวกิมฮวยผู้ไม่เคยร้องไห้” ผู้เขียนใช้บรรยายโวหารในการบรรยายบุคคล ทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วได้ทราบทันทีว่าบุคคลที่ผู้เขียนกล่าวถึงเป็นบุคคลที่มีนิสัยชอบพูดเกินจริง ชอบแต่งตัวมาก แสดงออกว่าเป็นคนรุ่มมาก จากพื้นดินจนถึงท้องฟ้าจักรวาล จากการบรรยายโวหารนี้ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนกล่าวถึงอย่างชัดเจนขึ้น

๔.๑.๖.๒.๒ อธิบายโวหาร

อธิบายโวหาร คือ โวหารที่ทำให้ความคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งกระจ่างชัดเจนขึ้น ผู้เขียนนำประเด็นที่สงสัยมาอธิบาย จะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจชัดเจน ไม่มีข้อสงสัย สาระคดี เรื่อง สะใภ้จีน ผู้เขียนได้ใช้อธิบายโวหาร ดังนี้

เรื่อง “หญิงสองผ้า” ผู้เขียนอธิบายถึงที่มาของชื่อตำบลท่าถ่าน ว่ามาจากการที่มีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านหมู่บ้าน ๗ หมู่ มีท่าเรือใหญ่สำหรับขนถ่ายถ่านไฟของพ่อค้าถ่าน ซึ่งมาจากที่ต่าง ๆ กัน จึงได้ชื่อตำบลท่าถ่าน ดังตัวอย่าง

เหตุชื่อตำบลท่าถ่านเพราะมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านหมู่บ้าน ๗ หมู่ มี
ท่าเรือใหญ่สำหรับขนถ่ายถ่านไฟของพ่อค้าถ่านมาจากสารทิส

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๓๑)

ในเรื่อง “หญิงสองผ้า” ผู้เขียนใช้อธิบายโวหารในการอธิบาย โดยขยายรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาของชื่อตำบลท่าถ่านว่าสัมพันธ์กับการทำการค้าขายถ่านของพ่อค้าที่มาจากที่ต่างๆ ก็มาขึ้นที่ท่านี้ ทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจถึงที่มาของชื่อตำบลได้อย่างกระจ่างแจ้ง มากขึ้น

๔.๑.๖.๒.๓ พรรณนาโวหาร

พรรณนาโวหาร คือ โวหารที่ผู้เขียนถ่ายทอดสิ่งที่ตนสังเกต คงเป็นบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก เกิดจินตภาพ หรือเกิดอารมณ์ ในการเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ผู้เขียนได้ใช้พรรณนาโวหาร ดังนี้

เรื่อง “ความรักของม่วยหลิน” ผู้เขียนพรรณนาถึงความสวยของม่วยเอ็ง พรรณนาว่าม่วยเอ็งมีรูปร่างเล็ก ผอมบาง ผิวขาวอมชมพู ใบหน้ากลม แก้มอ้มยิ้มได้อย่างน่ารัก ผมยาว ดังตัวอย่าง

ถึงม่วยเอ็งเป็นสาวจีนบ้านนอกลูกเมืองราชบุรี ก็สวยซึ่งตริ่งใจหนุ่มจีน
ลูกราชบุรีหลายคนตาโตชนิด ๆ รูปร่างบอบบางเหมือนแม่ ผิวขาวอมชมพู
ใบหน้ากลม พวงแก้มอ้มเอิบยามยิ้มมีเสน่ห์รับกับผมยาวสลวยสวยเก๋ แทบไม่มี
สาวจีนในราชบุรีมาเทียมทาน...

(สะใภ้จีน. ๒๕๔๔ : ๑๐๘)

เรื่อง “ความรักของม่วยหลิน” ผู้เขียนใช้พรรณนาโวหารในการพรรณนาเกี่ยวกับความสวยของม่วยเอ็ง ทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วเกิดความรู้สึก เกิดจินตภาพ และชื่นชมความงามของม่วยเอ็งตามการพรรณนาของผู้เขียน ทำให้การอ่านสารคดีเพลิดเพลินมากขึ้น

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ในงานเขียนสารคดี เรื่อง สะใภ้จีน ของกิมหลัน ผู้เขียนมักจะใช้โวหารในงานเขียน ทั้งบรรยายโวหาร อธิบายโวหาร และพรรณนาโวหาร แต่ใช้บรรยายโวหารมากที่สุด ซึ่งบรรยายโวหารช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวอย่างชัดเจน อธิบายโวหารทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจอย่างกระจ่างแจ้ง ไม่มีข้อเคลือบแคลงสงสัย ส่วนพรรณนาโวหารทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วเกิดความรู้สึก เกิดจินตภาพ ทำให้การอ่านได้เพลิดเพลิน

๔.๒ กลวิธีการเขียนวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่ เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น

๔.๒.๑ แนวคิดสำคัญของเรื่อง

แนวคิดสำคัญของเรื่องในวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่นได้นำเสนอแนวคิดด้านคุณธรรมอย่างโดดเด่น ๓ ประการ คือ ความขยัน ความประหยัด และความกตัญญู มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๒.๑.๑ แนวคิดด้านคุณธรรมความขยัน

ความขยันเป็นปัจจัยอันสำคัญมาก ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ความขยันจะทำให้มนุษย์ได้รับชัยชนะ ความขยันจะเปลี่ยนแปลงชีวิตของบุคคลได้ ความขยันยังปรับปรุงชีวิตให้พ้นจากความยากจน และยากลำบากได้

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก กล่าวถึง แม่ของกิมหลั่นขยันทำงานและทำงานหนักจนทำให้ผิวหนังกลายเป็นผิวคล้ำไปหมด หมที่ค้าสวยกลายเป็นสีน้ำตาลไหม้เพราะการทำงานงานในไร่ ดังตัวอย่าง

แม่ทำงานหนักพอ ๆ กับเตี้ยและโกกู่ยจนไม่มีเวลาคิดถึงเกาะไหหลำอีกแล้ว หกเดือนที่แม่สู้งานในไร่ทำให้ผิวหนังกลายเป็นสีคล้ำแดงไปหมด หมที่ค้าสวยกลายเป็นสีน้ำตาลไหม้

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๑๕)

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก ได้แสดงแนวคิดด้านคุณธรรมความขยันของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทผ่านตัวละครแม่ของกิมหลั่น การทำงานด้วยความขยันของแม่ของกิมหลั่นสร้างความซาบซึ้งใจอย่างยิ่งให้กับผู้อ่าน ซึ่งจะสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านความขยันแก่ผู้อ่านได้ด้วย

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงกิมหลั่นยึดสุภามิตในการทำงานว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น” “ไม่มีความยากจนในหมู่คนขยัน” ดังตัวอย่าง

หญิงวัยรุ่นเหมือนฉันเคยผิดหวังอะไรสักอย่างหนึ่งไหมคะ เคยท้อแท้ชีวิตจนปล่อยตัวเองให้ลอยแพตั้งเหมือนเรือแตกอยู่กลางทะเลหรือเปล่า ถ้าฉันไม่สู้่อีกด้วยหัวใจอันมั่นคง ฉันไม่ได้มาแล้วให้คุณฟังอยู่ขณะนี้หรอก ฉันอาจเป็นลูกสาวเจ๊กบ้านนอกต้อคอยคนหนึ่งนั่งแคะขนมครกขายอยู่ในตลาดบ้านนอกก็ได้ หากฉันหมดกำลังใจหลังจากขายกิจการเลี้ยงไก่ไปหมด ถ้าฉันจะบอกว่าฉันยึดสุภามิตบทหนึ่งในการทำงานว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น” คงจะเป็นการคุยโม้อวดเกินไป สุภามิตจีนที่ว่า “ไม่มี

ความยากจนในหมู่คนชนชั้น” คุณเคยได้ยินหนือเปล่า เอาละฉันจะเล่าให้ฟัง
เดี๋ยวนี้

(ลูกสาวเจ้าบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๑๗๑-๑๗๒)

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ้าบ้านนอกได้นำเสนอแนวคิดด้านคุณธรรมความขยันของคนไทย
เชื้อสายจีนชนบทผ่านตัวละครกิมหลั่นยี่ตู่สภาพิตในการทำงานว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน
ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” “ไม่มีความยากจนในหมู่คนชนชั้น” ได้สร้างความซาบซึ้งใจให้กับผู้อ่าน
แนวคิดด้านคุณธรรมที่ผู้เขียนนำเสนอจึงจะสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านความขยันแก่
ผู้อ่านได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า นวนิยายเรื่อง เจ้าบ้านนอก และลูกสาวเจ้าบ้านนอก
นำเสนอแนวคิดด้านความขยันไว้อย่างชัดเจน ผู้เขียนแสดงความขยันของคนไทยเชื้อสายจีนชนบท
โดยผ่านการกระทำของตัวละคร ซึ่งกระตุ้นผู้อ่านเกิดจิตสำนึกด้านความขยัน ดังนั้นการนำเสนอ
แนวคิดด้านคุณธรรมความขยันของผู้เขียน จึงสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านความขยัน
ให้กับผู้อ่านได้

๔.๒.๑.๒ แนวคิดด้านคุณธรรมความประหยัด

ความประหยัดเป็นคุณธรรมอันดีงามประเภทหนึ่ง ไม่ว่าจะในภาวะแวดล้อมที่ยากจน
ยากลำบากหรือร่ำรวยก็ตาม ก็คนไทยเชื้อสายจีนชนบทใช้ชีวิตอย่างประหยัด กิมหลั่นนำเสนอ
แนวคิดคุณธรรมด้านความประหยัดไว้ทั้งในกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนชนบทที่ยากจน และร่ำรวย

นวนิยาย เรื่อง เจ้าบ้านนอก กล่าวถึงพ่อของกิมหลั่นหยุดเลี้ยงหมูเพราะได้กำไรน้อย และ
ให้เจ้าของกิมหลั่นไปรับจ้างทำงานในโรงถั่ว เจ้าของกิมหลั่นกินกับนายจ้างทั้งสามมือ บางวันมี
เศษอาหารเจ็กิมหลั่นเอาไปเป็นอาหารไก่และเป็ด ดังตัวอย่าง

หลังจากขายหมูคอกแรกนี้ได้กำไรไม่มากนัก เตี่ยหยุดเลี้ยงหมูเสียอีก
เนื่องจากว่าหมูไม่มีราคาเหมือนปีก่อน เตี่ยให้เจ็ไปรับจ้างทำงานในโรงถั่ว อยู่
ไกลประมาณ ๖ กิโลเมตร งานที่เจ็ทำคือต้มถั่ว ตากถั่ว กินกับนายจ้างทั้งสามมือ
เงินเดือน ๑๕๐ บาท เลิกงาน ๕ โมงเย็นกลับมาถึงบ้านไม่เกิน ๖ โมงครึ่ง
บางวันเจ็มีเศษอาหารติดมือมาให้เป็นอาหารไก่และเป็ดที่อยู่ใต้ที่อยู่

(เจ้าบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๔๘)

นวนิยาย เรื่อง เจ้าบ้านนอกได้นำเสนอแนวคิดด้านคุณธรรมความประหยัดของคนไทย
เชื้อสายจีนชนบทผ่านตัวละครเจ้าของกิมหลั่น การกระทำของเจ็กิมหลั่นสามารถปลูกฝังคุณธรรม
จริยธรรมด้านประหยัดแก่ผู้อ่านได้

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ้าบ้านนอก กล่าวถึงกิมหลัน ไปขอพรวอนไห้วเจ้าแม่ทับทิมแล้วไปที่ศาลเจ้าพ่อเขียนชื่อ อาแป๊ะคนเฝ้าศาลสอนเธอว่า ต้องอดทนเหมือนพ่อเธอแล้วต้องประหยัด จะมีความสุขสบายเมื่อแก่เฒ่า ดังตัวอย่าง

ฉันขอพรวอนไห้วเจ้าแม่ทับทิมแล้วไปที่ศาลเจ้าพ่อเขียนชื่อ อาแป๊ะคนเฝ้าศาลสอนฉันอีกว่า “ลื้อต้องอดทนเหมือนเตี้ยแล้วต้องประหยัดจะมีความสุขสบายเมื่อแก่เฒ่า นิสัยจี๋ใจน้อยชอบคบตีกับเพื่อนจกทิ้งให้หมด อ้าวคิดว่าคุณของโกแสงทุกคนจะเจริญในวันหน้าแน่”

(ลูกสาวเจ้าบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๑๖-๑๗)

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ้าบ้านนอก ได้นำเสนอแนวคิดด้านคุณธรรมความประหยัดของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทผ่านตัวละครอาแป๊ะคนเฝ้าศาล การพูดของอาแป๊ะคนเฝ้าศาลสร้างความซาบซึ้งใจอย่างยิ่งให้กับผู้อ่าน ซึ่งจะสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านประหยัดแก่ผู้อ่านได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า นวนิยาย เรื่อง เจ้าบ้านนอก และ ลูกสาวเจ้าบ้านนอก สามารถปลูกฝังความประหยัดต่อผู้อ่านได้ ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดด้านคุณธรรมความประหยัดของตัวละครโดยผ่านการกระทำของตัวละครเจ้าของกิมหลันและการพูดของอาแป๊ะคนเฝ้าศาล ทำให้ผู้อ่านซาบซึ้งใจในการกระทำของพ่อของกิมหลันและการพูดของอาแป๊ะคนเฝ้าศาลจึงสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านประหยัดให้กับผู้อ่านได้

๔.๒.๑.๓ แนวคิดด้านคุณธรรมความกตัญญู

ความกตัญญูกตเวทีเป็นคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามประการหนึ่ง ผู้อาวุโสอย่างปู่ ย่า ตา ยายหรือคุณพ่อคุณแม่มีบุญคุณต่อเรา เลี้ยงดูเราจนเติบโตอย่างเหนียวกายและเหนียวใจ เราจึงควรพยายามหาโอกาสตอบแทนบุญคุณของพวกเขามีต่อเรา ต้องมีความกตัญญูกตเวทีต่อพวกเขา

นวนิยาย เรื่อง เจ้าบ้านนอก กล่าวถึงเมื่อกังนี่ยพูดชมกิมหลันเป็นคนเก่ง และมีความกตัญญูต่อพ่อ กิมหลัน ได้ตอบว่า พ่อและครูเคยสอนไว้ว่าลูกคนใดไม่รู้จักคำว่ากตัญญูกตเวที คนนั้นจะไม่รุ่งเรืองเมื่อโตใหญ่ ดังตัวอย่าง

วันหนึ่งฉันเดินผ่านริ้วบ้านกังนี่ย แกลมว่าหาบน้ำขายได้วันละกี่บาท ฉันตอบว่าได้ ๒๐ บาทเป็นอย่างต่ำ อย่างมากที่สุด ๓๐ บาท แกลพูดด้วยความชอบใจว่าลื้อนี่เก่งแท้ นอกจากนั้นลื้อยังมีความหวังใฝ่เตี้ยนับเป็นหนึ่งใน ฉันบอกแกลว่าเพราะเตี้ยและครูเคยสอนไว้ว่า ลูกคนใดไม่รู้จักคำว่ากตัญญูกตเวที คนนั้นจะไม่รุ่งเรืองเมื่อโตใหญ่ แกลถามอีกว่าอะไรนะเวที ๆ ฉันพูดซ้ำอีกแกลก็พูดว่า “อ้อ

เขาเรียกว่ากะตังยูกะตาเทวี” ฉันทหัวเราะแล้วพูดใหม่ให้แกฟังอีกครั้ง

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๒๑๒)

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก ได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมด้านความกตัญญูตเวทียของคนไทย เชื้อสายจีนชนบทผ่านตัวละครกิมหลั่น การพูดของกิมหลั่นสร้างความซาบซึ้งใจอย่างยิ่งให้กับผู้อ่าน ซึ่งจะสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทียให้แก่ผู้อ่านได้

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงภูทำงานทำในกรุงเทพฯ ต้นปีเงินเดือนของเธอ จาก ๔๐๐ บาทขึ้นเป็น ๔๕๐ บาท เธอส่งเงินไปให้แม่เดือนละ ๒๐๐ บาท เป็นค่ายารักษาโรค ไข้จับสั่น ดังตัวอย่าง

ภูทำงานทำในกรุงเทพฯ กับป้าคนหนึ่งเมื่อสามปีก่อน เพิ่งได้เงินเดือนขึ้นต้นปีนี้จาก ๔๐๐ บาทเป็น ๔๕๐ บาท เธอส่งเงินไปให้แม่เดือนละ ๒๐๐ บาท พอได้เป็นค่ายารักษาโรค ไข้จับสั่น บางเดือนที่ชายมารับเงินจากเธอ แล้วยังแถมให้อีก ๑๐๐ บาท

(ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๑๑๔-๑๑๕)

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก นำเสนอแนวคิดคุณธรรมด้านความกตัญญูตเวทียของ คนไทยเชื้อสายจีนชนบทผ่านตัวละครภู การกระทำที่ส่งเงินเป็นค่ายารักษาโรค ไข้จับสั่นของแม่ ความกตัญญูตเวทียของภูที่มีต่อแม่สร้างความซาบซึ้งใจอย่างยิ่งให้กับผู้อ่าน ซึ่งจะสามารถได้ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมด้านความกตัญญูตเวทียให้แก่ผู้อ่านได้

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กปนลาว กล่าวถึงกิมหลั่นขออนุญาตพี่ชายไปเที่ยวลพบุรีกับคุณคำพูน พี่ชายโกรธมากและไม่อนุญาตให้กิมหลั่นไป เพราะว่าก่อนพ่อตายได้ฝากฝังให้พี่ชายดูแลกิมหลั่น อย่างดี พี่ชายจึงหวงและหวงกิมหลั่นมาก และไม่อนุญาตให้กิมหลั่นไป ดังตัวอย่าง

ฉันทขออนุญาตพี่ชายบอกว่าจะไปเที่ยวลพบุรีกับคุณคำพูน พี่ชายโกรธ มากบอกว่าไม่ให้ไป ลือไม่อายุชาวบ้านหรือที่จะเอาผิวแก่ หมดปัญญาหา ผิวหนุ่มแล้วหรือ ไปถึงจะไปกับเขา ฉันทกใจมากที่พี่ชายพูดคำนี้ออกมา ฉันท บอกว่ายังไม่คิดไปไกลขนาดนั้น ฉันทเพียงอยากรู้จักกับคนมีชื่อเสียงบ้าง เท่านั้น พี่ชายไม่ฟังคำอธิบายแล้วยังห้ามไม่ให้ฉันทไปเที่ยวอีกด้วย พี่ชายว่าฉันท เสียหายหลายคำ ฉันทเข้าใจความรู้สึกของพี่ชายดี ก่อนตายได้ฝากฝังให้พี่ชาย ดูแลฉันทอย่างดี พี่ชายถึงได้หวงและหวงฉันทมาก

(เจ๊กปนลาว. ๒๕๕๒ : ๓๕-๓๖)

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กปนลาว ได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมด้านความกตัญญูตเวทียของคนไทย เชื้อสายจีนชนบทผ่านตัวละครพี่ชายของกิมหลั่น การกระทำความกตัญญูตเวทียของพี่ชายกิมหลั่นที่

มีต่อพ่อที่เสียชีวิตจากไป ด้วยการทำตามคำสั่งสอนของพ่อ คือ ดูแลน้องแทนพ่อ สร้างความซาบซึ้งใจอย่างยิ่งให้กับผู้อ่าน ซึ่งจะสามารถได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านความกตัญญูทศเวทีให้แก่ผู้อ่านได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก และ เจ๊กปนลาว สามารถปลูกฝังความกตัญญูทศเวทีต่อผู้อ่านอย่างยิ่ง ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดคุณธรรมด้านความกตัญญูทศเวทีของตัวละคร โดยผ่านการกระทำของตัวละครกิมหลั่น ภู และพี่ชายของกิมหลั่นทำให้ผู้อ่านซาบซึ้งใจในการกระทำของกิมหลั่น ภู และพี่ชายของกิมหลั่น สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านสำนึกถึงตัวเองในฐานะเป็นลูกของพ่อแม่ ด้วยกันว่าจะต้องมีความกตัญญูทศเวทีอย่างตัวละคร ดังนั้นแล้วจึงสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านความกตัญญูทศเวทีให้กับผู้อ่านเป็นอย่างยิ่ง

๔.๒.๒ โครงเรื่อง

โครงเรื่อง คือ ลำดับ หรือทิศทางของเรื่องทีวางไว้เป็นกรอบ เป็นแนวทางในการสร้างเรื่อง เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะต้องใช้กลวิธีตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง ในการวิเคราะห์กลวิธีการเขียนจากโครงเรื่องในวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่เกี่ยวข้องกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น จะวิเคราะห์ในส่วนของการเปิดเรื่อง ความขัดแย้งในเรื่อง การคลี่คลายเรื่อง และการปิดเรื่อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๒.๒.๑ การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่อง คือ ส่วนแรกของเรื่อง ที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่จะดำเนินต่อไป การเปิดเรื่องมีหลายแบบ ซึ่งในการเขียนวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่เกี่ยวข้องกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น การเปิดเรื่องมีวิธีเขียนทั้งหมด ๓ วิธี คือ เปิดเรื่องด้วยการบรรยายชีวิตของตัวละคร เปิดเรื่องด้วยการบรรยายเหตุการณ์ เปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉาก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก เปิดเรื่องด้วยการบรรยายชีวิตของตัวละครที่เป็นพ่อแม่ของกิมหลั่น โดยบรรยายชื่อพ่อแม่ของกิมหลั่น บรรยายต้นตระกูล บรรยายฐานะ และประวัติของพ่อแม่กิมหลั่นก่อนแต่งงานกัน ดังตัวอย่าง

เตี้ยและแม่ของฉันเป็นคนจีน เกิดบนเกาะไหหลำซึ่งอยู่ตอนใต้ของประเทศจีนทุกวันนี้ เตี้ยฉันชื่อนายเส่ง แซ่ตี เป็นตระกูลชวานาถือกันว่าเป็นตระกูลด้อยต่ำ แม่ชื่อนางนังลิ้ม แซ่ลิ้ม เป็นตระกูลมีศักดิ์ศรีกว่าเตี้ย แต่ก็เป็นชวานาและยากจนเหมือนกันกับเตี้ย เตี้ยเล่าว่าเตี้ยเกิดมาไม่นานพ่อแม่ตายจากทิ้งภาระให้กึ่งกับอาม้าเลี้ยงดูมาจน โตใหญ่ ส่วนแม่ของฉันก็เป็นลูกกำพร้า

เหมือนเตี้ยตั้งแต่เริ่มคลานเตาะเตาะ ต่อมาเมื่อเตี้ยอายุ ๑๔ ปี แม่อายุ ๑๒ ปี ก็ถูกญาติทั้งสองฝ่ายใช้ให้แต่งงานกัน เนื่องจากว่าญาติได้ตกลงหมั้นกันไว้ตั้งแต่แม่อยู่ในครรภ์ แต่มีข้อแม้ว่าถ้าฝ่ายหญิงเกิดลูกมาเป็นชายก็เลิกแล้วต่อกัน

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๑)

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก เปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละครที่เป็นพ่อแม่ของกิมหลั่นว่ามีชีวิตลำบากตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ ทำให้ผู้อ่านรู้จักภูมิหลังของตัวละครที่เป็นพ่อแม่ของกิมหลั่น แล้วเกิดความสนใจติดตามเรื่องต่อไปว่า ชีวิตอันยากจน และลำบากของพ่อแม่กิมหลั่นจะสู้ชีวิตที่ชนบทของประเทศไทยอย่างไรต่อไป ซึ่งกินใจ และดึงดูดใจให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องต่อไป

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก เปิดเรื่องด้วยการบรรยายเหตุการณ์ที่ป่าแก้วตาชวณกิมหลั่นไปทำงานกับเธอที่กรุงเทพฯ กิมหลั่นตัดสินใจจะไปกับเธอ และอยู่กับป่าแก้วตาก่อนดังตัวอย่าง

เช้าวันนี้เหมือนเทวดาฟ้าดินจะส่งสารฉันเสียจริงทำให้นางแก้วตาผู้เป็นลูกสาวจีนไหหล่ามาถามฉันว่า “จะไปทำงานกับอ้าวที่เมืองบางกอกจริงหรือ หรือว่าพูดเล่นเฉย ๆ” พอดีฉันกำลังยืนส่องกระจกอยู่ในห้อง ได้ยินเข้าจึงรีบออกไปพบนางแก้วตาในชุดผ้าถุงกระโจมอกเพราะเพิ่งเสร็จจากการอาบน้ำ นางแก้วตาพูดไทยได้ชัดเจนนเหมือนไม่ใช่ลูกจีนสักหน่อย ฉันเรียกแกว่า “ป่าแก้วตา” แกพูดเสียงกลั้วหัวเราะร่วนว่า เอ็งไม่ใส่เสื้อยกทรงหรือไง กำลังจะแตกสาวเต็มตัวแล้ว ฉันบอกว่าตัดสินใจแน่วแน่ว่าพร้อมจะไปทุกเมื่อ แกจึงบอกว่าถ้าเช่นนั้น ให้เตรียมตัวไว้จะไป เพื่อนฝูงหรือใครก็ไปลาไว้ซะ พรุ่งนี้จะมาชวนออกเดินทางแต่เช้าตรู่ ไปขึ้นรถโดยสารในอำเภอพนมสารคาม เจ๊กมั้งที่สาวฉันถามแกว่าจะให้มันทำงานอะไรกันแน่ ป่าแก้วตาตอบว่า “จะทำอยู่กับอ้าวไปพลางก่อน ก็ได้เพราะอ้าวขายข้าวแกงอยู่ใกล้โรงงานยาสูบ หากไม่ยอมอยู่กับอ้าวก็จะนำไปฝากที่ร้านขายของชำแห่งหนึ่งซึ่งเขาเป็นคนจีนไหหล่าเหมือนกับเรา เขาจะให้เงินเดือน ๆ ละ ๔๐๐ บาท ส่วนอ้าวนี้ก็จะให้เท่ากัน ขออย่างเดี๋ยวย่าหัดเป็นคนมือไวหรือจี๊ดก็แล้วกัน”

(ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๑๒-๑๓)

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก เปิดเรื่องด้วยการบรรยายเหตุการณ์ที่กิมหลั่นลูกสาวเจ๊กบ้านนอกจะเข้ากรุงเทพฯ ไปทำงานกับป่าแก้วตา การเปิดเรื่องเช่นนี้ทำให้ผู้อ่านอยากทราบต่อไปว่าทำไมกิมหลั่นจึงตัดสินใจไปสูทำงานที่กรุงเทพฯ ไม่ทำงานในชนบทต่อไป และอยากรู้ต่อไปว่าชีวิตของกิมหลั่นที่กรุงเทพฯจะเป็นอย่างไรต่อไป ซึ่งทำให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กปนลาว เปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉากที่ตั้งบ้านของกิมหลั่น และบริเวณโดยรอบบ้านของกิมหลั่น ซึ่งเป็นตึกแถวที่หลานเขยกิมหลั่นซื้อให้กิมหลั่น ดังตัวอย่าง

เมื่อปี ๒๕๒๒ ฉันท้ายบ้านจากซอยทีวี มาอยู่ซอยจรูญ หลานเขยซื้อตึกแถวให้ฉันทันและหลาน ๆ มาอยู่ร่วมกัน ตึกแถวที่ฉันทันอยู่ลึกประมาณ ๑๐๐ เมตร ฉันทันอยู่ร่วมกับพี่ชายและหลาน หลานสาวเปิดร้านรับจ้างตัดเสื้อผ้า ส่วนฉันทันเปิดร้านเสริมสวย พี่ชายทำงานซ่อมรถ เมื่อปี ๒๕๒๒ ซอยจรูญยังเป็นป่า ไม่มีบ้านคนอาศัยอยู่ไม่มากนัก เดินจากปากซอยเข้าไปสวนกล้วยไม้ ถัดจากสวนกล้วยไม้จะเป็นตึกแถวมีอยู่ประมาณ ๒๐ ห้อง ทางขวามือถัดจากโรงแรมมิโรกตั้งอยู่หนึ่งหลัง ถัดจากโรงกลึงเป็นบ้านส่วนตัว และมีตึกแถวกำลังก่อสร้างอยู่ บ้านฉันทันอยู่ตรงข้ามกับตึกแถวที่กำลังก่อสร้างอยู่

(เจ๊กปนลาว. ๒๕๕๒ : ๑๗-๑๘)

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กปนลาว เปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉากที่ตั้งบ้านของกิมหลั่น เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นฉากที่เป็นบ้านของกิมหลั่นนั้น โดยรอบเป็นอย่างไร เรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทที่กำลังจะอ่านนั้นเกิดขึ้นสถานที่ใด เวลาไหน สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศเป็นอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องนั้น ๆ ดียิ่งขึ้น

๔.๒.๒.๒ ความขัดแย้งในเรื่อง

ความขัดแย้งในเรื่อง คือ ปัญหาหรืออุปสรรคขัดขวางที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง ความขัดแย้งในวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น มีความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๒.๒.๒.๑ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในเรื่อง คือ ความขัดแย้งที่มนุษย์ขัดแย้งกันในเรื่องของความคิด การกระทำ ความต้องการ ความตั้งใจ เช่น ความขัดแย้งระหว่างลูกจ้างกับลูกจ้าง ความขัดแย้งระหว่างลูกสะใภ้กับแม่ผัว และความขัดแย้งระหว่างพี่ชายกับน้องสาว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอก คือ ความขัดแย้งระหว่างลูกจ้างกับลูกจ้างคือ ระหว่างพ่อของกิมหลั่นกับคนไทยซึ่งเป็นลูกจ้างที่เรียกพ่อของกิมหลั่นว่า “ไอ้เจ๊กเถื่อน” พ่อของกิมหลั่นทนไม่ไหวจึงได้ชกต่อยกับคนไทยคนนั้น ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้นดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง โkobุ๊ยะมาเห็นสภาพของแม่จึงบอกให้เตี้ยไปเป็นผู้ช่วย “คนครัว” ที่โรงเผาถ่านของแก บอกว่าเวลาแม่ฉันท้วยไข้จะมีคนไปตามมาทัน วันหนึ่งเตี้ยกลับมามีคนค้าพร้อมทั้งน้ำตาคลอเบ้า เด็กหญิงกิมลั้งเห็นเข้า จึงถามเตี้ยว่าร้องไห้ทำไม เตี้ยจึงเล่าให้ฟังว่าได้ชกต่อยกับคนไทยซึ่งเป็น ลูกจ้าง Kobu๊ยะคนละคู่บสองคู่บ เนื่องจากว่ามันเรียกเตี้ยว่า “ไอ้เจ๊กเถื่อน” ถ้าคนงานไม่ห้ามคงได้แผลแน่ๆ ก่อนจะกลับมาบ้าน Kobu๊ยะได้เรียกคู่ ต่อสู้อของเตี้ยไปภาคทัณฑ์ไว้แล้ว กำชับสั่งว่าอย่าเรียกเตี้ยว่าไอ้เจ๊กเถื่อนอีก ต่อไป

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๓๑)

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอก คือ ความขัดแย้ง ระหว่างลูกจ้างกับลูกจ้าง คือ พ่อของกิมหลั่นกับคนไทยซึ่งเป็นลูกจ้างที่เรียกพ่อของกิมหลั่นว่า “ไอ้เจ๊กเถื่อน” ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเนื่องจากคนไทยซึ่งเป็นลูกจ้างเรียกพ่อของกิมหลั่นว่า “ไอ้เจ๊กเถื่อน” ซึ่งเป็นคำเรียกที่ดูถูกคนจีนอพยพที่มาอยู่ในประเทศไทย ความขัดแย้งนี้ทำให้ผู้อ่านรู้ว่า คนไทยเชื่อสายจีนนั้นนอกจากต้องต่อสู้กับความยากจน ความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานแล้ว พวกเขาต้องต่อสู้กับการถูกดูถูกจากคนไทยด้วย

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในนวนิยายเรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก คือ ความขัดแย้ง ระหว่างลูกสะใภ้กับแม่สามี คือ ความขัดแย้งระหว่างกิมเอ็งกับแม่ทองอินทร์ กิมเอ็งต้องตื่นแต่เช้า มีดทำงานบ้านและรับใช้พ่อแม่ของสามี วันหนึ่ง แม่ของทองอินทร์ปวดกระดูกหัวเข่าและข้อเท้า ใช้ให้กิมเอ็งต้มน้ำร้อนใส่กาละมังไปให้เธอแช่ กิมเอ็ง กำลังจะบอกแม่ทองอินทร์ว่าน้ำใน กะละมังร้อน แต่แม่ทองอินทร์จุ่มเท้าลงน้ำร้อน แล้วถีบกาละมังใส่กิมเอ็ง กิมเอ็งโมโหจึงลุกขึ้น ผลักแม่ฟัวล้มลงแล้ววิ่งหนีไป ดังตัวอย่าง

แม่ของทองอินทร์ใจดำอำมหิตแทบพูดได้ว่าเห็นเธอเป็นนางทาส คนหนึ่ง ต้องตื่นแต่เช้ามีดทำสะอาดบ้าน สารพัดถึงตอนค่ำ เวลากินข้าวก็ต้อง กินหลังจากทุกคนอิม ซักรีดเสื้อผ้าของทุกคนแล้วยังช่วยแม่ครัวล้างจานอีก วันหนึ่ง แม่ของทองอินทร์ปวดกระดูกหัวเข่าและข้อเท้า ใช้ให้เธอต้มน้ำร้อนใส่ กะละมังไปให้แกแช่

พอแม่ทองอินทร์จุ่มเท้าลงน้ำก็ร้องลั่นเหมือนหมาโดนน้ำร้อนราด มีหน้าซึ้งยังถีบกาละมังใส่ขณะเธอนั่งอยู่ใกล้ เธอ โมโหจนล้มตัวลุกขึ้นผลัก แม่ฟัวล้มตึงลงพื้นแล้ววิ่งหนีออกจากบ้านไปไม่หันกลับ

กิมเอ็งเล่าอีกว่า รู้ว่าน้ำในกาละมังค่อนข้างร้อนตอนเธอนั่งลงเอามือจุ่ม
กำลังจะบอกแม่ทองอินทร์ก็ถูกทำอย่างว่าเสียก่อน...

(ลูกสาวเจ้าบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๑๗๗-๑๗๘)

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในนวนิยายเรื่อง ลูกสาวเจ้าบ้านนอก คือ ความขัดแย้ง
ระหว่างลูกสะใภ้กับแม่สามี คือ กิมเอ็งกับแม่ทองอินทร์ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเนื่องจากแม่ของ
ทองอินทร์เห็นกิมเอ็งเป็นสะใภ้จีนไม่เห็นเธอเป็นคน แต่เห็นเธอเป็นนางทาสคนหนึ่ง กิมเอ็งทน ใน
ที่สุดก็ทนไม่ไหว ความขัดแย้งระหว่างแม่สามีกับลูกสะใภ้ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสะใภ้ในครอบครัว
ของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทชัดเจนมากขึ้นว่า สะใภ้จีนนั้นอยู่ในครอบครัวสามีอย่างไม่มีความสุข
และยังถูกรังแก และหาเรื่องอยู่ตลอดเวลา แม่สามีในครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนชนบทไม่ได้รับรัก
และเมตตาสะใภ้หรือเห็นสะใภ้เป็นคนเช่นเดียวกับตน ความขัดแย้งระหว่างแม่ผัวกับลูกสะใภ้จึง
ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสงสาร และเห็นใจสะใภ้จีนมากขึ้น ทำให้ผู้อ่านทราบว่าต้องทำความเข้าใจ
สถานภาพและเห็นใจฝ่ายอื่น การปฏิบัติตัวต่อคนอื่นอย่างให้อภัยด้วยน้ำใจที่โอบอ้อมอารี

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในนวนิยายเรื่อง เจ้าปณลาว คือ ความขัดแย้งระหว่าง
พี่ชายและน้องสาว คือ ความขัดแย้งระหว่างกิมหล่นกับพี่ชายของกิมหล่น กลางถึงกิมหล่นไป
ขออนุญาตพี่ชายของเธอบอกว่าจะไปเที่ยวลพบุรีกับคุณคำพูน พี่ชายของเธอโกรธมากและไม่ให้ไป
เพราะพี่ชายไม่ยอมให้กิมหล่นมีแฟนแก่ และเป็นพ่อม่ายลูกติด ดังตัวอย่าง

ฉันขออนุญาตพี่ชายบอกว่าจะไปเที่ยวลพบุรีกับคุณคำพูน พี่ชาย โกรธ
มากบอกว่าไม่ให้ไป ลือไม่อายุชาวบ้านหรือที่จะเอาผัวแก่หมคป้ญญาหา
ผัวหนุ่มแล้วหรือ ใจถึงจะไปกับเขา ฉันตกใจมากที่พี่ชายพูดคำนี้ออกมา ฉัน
บอกว่ายังไม่ได้คิดไปไกลขนาดนั้นฉันเพียงอยากรู้จักกับคนมีชื่อเสียงบ้าง
เท่านั้น พี่ชายไม่ฟังคำอธิบายแล้วยังห้ามไม่ให้ฉันไปเที่ยวอีกด้วย พี่ชายว่าฉัน
เสียหายหลายคำ ฉันเข้าใจความรู้สึกของพี่ชายดี ก่อนแต่ตายได้ฝากฝังให้พี่ชาย
ดูแลฉันอย่างดี พี่ชายถึงได้ห่วงและห่วงฉันมาก ถ้าเป็นฉันฉันก็ต้องทำแบบนี้
เหมือนกัน

(เจ้าปณลาว. ๒๕๕๒ : ๔๐-๔๑)

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในนวนิยายเรื่อง เจ้าปณลาว คือ ความขัดแย้งระหว่าง
พี่ชายและน้องสาว ซึ่งเป็นความขัดแย้งเนื่องจากพี่ชายเป็นห่วงน้องสาวที่จะไปเที่ยวกับผู้ชายแก่
ความขัดแย้งนี้จึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีและความห่วงใยกันของพี่น้องในครอบครัว
คนไทยเชื้อสายจีนชนบท

๔.๒.๒.๒.๒ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมที่มนุษย์อาศัยอยู่ เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ต่อกลุ่มมนุษย์ด้วยกันเอง

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมในนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอก คือความขัดแย้งระหว่างเจ๊กของกิมหลั่นกับแนวคิดหรือค่านิยมของกลุ่มชาวบ้านเกี่ยวกับการกระทำของผู้หญิงคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมชนบท กล่าวถึงเจ๊กของกิมหลั่นหนีตามกับผู้ชายคนหนึ่งชื่อหลงจู๊ที่ทำเรื่องหลังโรงถั่วไปในตอนบ่าย ทั้งพ่อของกิมหลั่นและเพื่อนบ้านสนิทชิดกับครอบครัวของกิมหลั่นคิดว่าเจ๊กของกิมหลั่นไม่เชื่อฟัง เพราะว่าผู้หญิงจีนหนีตามผู้ชายไปนั้น ถือกันว่าเป็นเรื่องเสื่อมเสียศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล เป็นการไม่รักเกียรติรักษาหน้าของพ่อแม่ ทำให้ชาวบ้านดูหมิ่นเหยียดหยาม ดังตัวอย่าง

กิ่งบู๊ยกลับไปแล้วเตี้ยไปทางโรงถั่วอีกครั้งหนึ่ง กว่าเตี้ยจะกลับมาก็ตกเข้าสองยามพอดี ลั่นวิ่งไปจับมือเตี้ยถามว่ารู้เรื่องเจ๊กแน่นอนนอนแล้วใช่ไหม เตี้ยตอบด้วยเสียงลั่นระรัว่าแน่นอนนอนแล้ว ผู้ชายที่เจ๊กตามไปนั้นไม่ใช่ใครที่ไหนหรอก ก็เป็น “หลงจู๊” ที่โรงเลื่อยแห่งหนึ่งซึ่งเจ๊กไปทำงานอยู่พักหนึ่งนั่นเอง...

รุ่งเช้าวันต่อมา มีเพื่อนบ้านสนิทชิดชอบมาถามข่าว ทั้งแสดงความเสียใจเสียดายแซ่ เจ๊กก็เพียงมาทักเตี้ยของแกร็บสารภาพกับเตี้ยลั่นว่าที่จริงรู้ว่าเจ๊กของลั่นแอบรักชายคนที่ชวนหนีไปนานแล้วแต่เจ๊กลั่นขอร้องไม่ให้บอกเล่าให้ใคร ๆ ฟัง และว่าไม่นึกเลยว่าจะมีเรื่องขนาดนี้ เตี้ยพูดว่าอ้าวไม่โทษกิมเตี้ยหรอก อ้าวโทษตัวเองที่สอนลูกสาวไม่เชื่อฟัง เคยสอนมันแล้วว่า การที่ผู้หญิงจีนหนีตามผู้ชายไปนั้น ถือกันว่าเป็นเรื่องเสื่อมเสียศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล เป็นการไม่รักเกียรติรักษาหน้าของพ่อแม่ ทำให้ชาวบ้านดูหมิ่นเหยียดหยามต่อไปนี้จะไม่มีชื่อลั่นอยู่ในหัวใจต่อไปอีก

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๖๐-๖๒)

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมในนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอก คือความขัดแย้งระหว่างเจ๊กของกิมหลั่นกับแนวคิดหรือค่านิยมของกลุ่มชาวบ้านเกี่ยวกับการกระทำของผู้หญิงคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมชนบท ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจในระบบสังคมของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทที่เข้มงวดกับเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และหากลูกผู้หญิงทำความผิดความเสียหายไม่ได้ ตกอยู่กับตัวลูกสาว แต่ความผิดได้ถูกถามไปสู่คนอื่นในครอบครัวด้วย

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมในนวนิยายเรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก คือความขัดแย้งระหว่างกิมหลั่นกับสังคมคนไทยเชื้อสายจีนที่ชอบดูถูกผู้หญิง กล่าวถึงลูกค้ำมากินอาหารที่ร้านที่กิมหลั่นทำงานพวกลูกค้ำชอบดูถูกผู้หญิงด้วยการเล่าเรื่องที่แสดงการดูถูกผู้หญิง เมื่อลูกค้ำเหล่านั้น

เล่าเรื่องที่ถูกลูกผู้หญิง ป้าแก้วตาไม่ได้ห้าม ยังเสริมขึ้นเรื่องขึ้นอีกเพื่อเอาใจลูกค้า และป้าแก้วตายังสอนให้กิมหลั่นทำเหมือนกันกับเธอ แต่กิมหลั่นไม่ได้ทำตามอย่างป้าแก้วตาสอนเธอไม่ต้องการ “เงินของคนชอบถูกลูกผู้หญิง” ดังตัวอย่าง

บทเรียนสังคมเมืองหลวงบทแรกของฉันคือ “การพูดคำหยาบคายและสบถ” ของลูกค้ามากินอาหารคะ นิทาน โจ๊กแนวขบขันและลามกที่เขาเล่าสู่กัน ฟังก็ล้วนเป็นเรื่องผู้หญิงทั้งนั้น ราวกับเขาเห็นว่าผู้หญิงเป็นเศษขยะหรือดอกไม้ริมทางพร้อมจะเด็ดมาขยี้เล่นกระนั้นแหละ บางคนมีลูกเมียแล้วยังชอบพูดคำลามก ขนาดพูดว่า “ถ้าเห็นบัวบานก่อนข้ามีเมีย ต้องได้บัวบานไปกอดกันหนาวแทนแน่ๆ บั้นท้ายผายกว้างแขนขาลำบึก บีบนวดเส้นบั้นเอวถูกเส้นตีนัก” ป้าแก้วตาก็เอาใจเขานักมักเสริมขึ้นว่า “จะเอาไปเป็นเมียน้อยไม่เกี่ยงว่าแต่ต้องซื้อรถบรรทุกให้มันคันหนึ่ง แล้วจะให้มันนอนกอดวันละสามหน” ส่วนฉันนี่ไม่มีใครกล้าแซวเลยคะ เพราะใบหน้าของฉันไม่รับแขก ป้าแก้วตาสอนฉันว่าอย่าลืมหาเขาพูดพยายามยิ้มไว้จะได้เงินทิปบ้าง ฉันพูดกับแกอยู่ในใจทุกทีว่า “เงินของคนชอบถูกลูกผู้หญิงมันไม่ต้องการหรอก”

(ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๒๘-๒๙)

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมในนวนิยายเรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก คือความขัดแย้งระหว่างกิมหลั่นกับสังคมคนไทยเชื้อสายจีนที่ชอบถูกลูกผู้หญิง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจในสถานภาพของผู้หญิงในสังคมคนไทยเชื้อสายจีนว่า นอกจากมีความสำคัญน้อยกว่าผู้ชายแล้ว ยังได้รับการดูถูกจากเพศชายด้วย อีกทั้งเพศเดียวกันก็ส่งเสริมให้มีการดูถูกเพศหญิงด้วยเช่นกัน

๔.๒.๒.๒.๓ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอก คือ ความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ของกิมหลั่นกับสิ่งแวดล้อมที่ยากจน และยากลำบากของชนบท กล่าวถึงพ่อแม่ของกิมหลั่นอาศัยอยู่บ้านเรือนที่โกนุ้ยยกให้อยู่ บ้านเรือนหลังนี้ เป็นบ้านเรือนที่ไม่ใหญ่โต มีแต่ที่นอนและที่เก็บของ ส่วนใต้ถุนนั้นยังมีรอยซีไก่อปรางอยู่ บ่อน้ำและห้องน้ำห่างจากตัวบ้านมาก ดังตัวอย่าง

เรือนหลังที่โกนุ้ยให้อยู่หลังนี้ ไม่ใหญ่โตนัก ปลูกแบบโรงเรือนยกพื้น สูงสัก ๑ เมตร มีทางเดินอยู่ตรงกลางสองข้างเป็นที่นอนที่เก็บของ ส่วนใต้ถุนนั้นยังมีรอยซีไก่อย่งไม่แห้งดี ไม่มีห้องทับสำหรับเก็บข้าวของมิดชิด คือ โลงไป

ทั้งหลัง มีบ่อน้ำใสตั้งอยู่บ่อหนึ่งห่างจากตัวเรือนสัก ๑๐๐ เมตร และมีห้อง
สำหรับอาบน้ำอยู่ห่างจากบ่อสัก ๒๐ ก้าว

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๒๕)

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอก คือ ความขัดแย้ง
ระหว่างพ่อแม่ของกิมหลั่นกับสิ่งแวดล้อมที่ยากจน และยากลำบากของชนบท ทำให้ผู้อ่านเกิด
ความชื่นชมและศรัทธาในความกล้าหาญ และจิตใจที่เด็ดเดี่ยวแน่วแน่ของคนไทยเชื้อสายจีนชนบท
ที่ได้ต่อสู้กับความยากลำบากของสิ่งแวดล้อมในชนบทจนเอาชนะได้ในที่สุด

๔.๒.๒.๓ การคลี่คลายเรื่อง

การคลี่คลายเรื่อง คือ วิธีการแก้ปัญหาของเรื่อง

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงผู้เป็นสามีชื่อ โกหุย เมียชื่อว่ากิมหงอ ทั้งคู่เป็น
ลูกกำพร้า เมื่อแต่งงานกันแล้วไม่นานก็ต้องทิ้งบ้านเรือนและตายไปประเทศไทยที่ไม่เคยมีญาติ
พี่น้องมาอยู่ก่อนแม้คนเดียว ทั้งคู่ทั้งเลี้ยงหมูและเป็ดไก่มีจำนวนไม่มากนัก บางวันต้องไป
รับจ้างถอนฝือกมัน หรือตากถั่วลิสงตามโรงงานต่าง ๆ บางวันกลับมาก็ค่ำมืด ดังตัวอย่าง

ผู้เป็นสามีชื่อว่าโกหุย เมียชื่อว่ากิมหงอ เรือนอยู่ทางทิศตะวันออก
ของเตี้ยสัก ๔๐๐ เมตร ทั้งคู่เล่าให้เตี้ยและแม่ฟังว่าขึ้นเรือที่ทำเรือคลองเตยมา
กับเพื่อนก็เดินทางมาอยู่ที่นี่เลย ไม่เคยมีญาติพี่น้องมาอยู่ในสยามประเทศก่อน
แม้คนเดียว เนื่องจากว่าเป็นลูกกำพร้าทั้งคู่ เมื่อแต่งงานกันแล้วไม่นานก็ต้องทิ้ง
บ้านเรือนและตายมา ทุกวันนี้เลี้ยงหมูและเป็ดไก่ไม่มากนัก บางวันต้องไป
รับจ้างถอนฝือกมัน หรือตากถั่วลิสงตามโรงงานต่าง ๆ บางวันกลับมาก็ค่ำมืด

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๒๖)

การคลี่คลายเรื่องในนวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก ผู้เขียนคลี่คลายเรื่องด้วยการทำให้ผู้อ่าน
เห็นความขยันของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทว่าเป็นวิธีการแก้ปัญหาความยากจน และยากลำบากของ
ตัวละครได้ ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดที่ดีในการแก้ปัญหาความยากจนและยากลำบาก คือแก้ด้วย
ความขยันหมั่นเพียรนั่นเอง

นวนิยายเรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงกิมหลั่นเคยผิดหวัง ท้อแท้ก่อนจะเข้าไปเผชิญ
ชีวิตในเมืองหลวงอีก แต่พอครุ่นคิดได้นั่นไม่มีประโยชน์มาก จึงแก้ปัญหาโดยอ่านหนังสือที่
ชื่นชอบแทน และไม่ดูแลตัวเอง ดังตัวอย่าง ดังตัวอย่าง

ฉันนั่งนอนเลียแผลแห่งความผิดหวังอยู่เรือนริมคลองที่โกตั้งซื้อไว้
ถึงหนึ่งเดือน ก่อนจะไปเผชิญชีวิตในเมืองหลวงอีกกะ ตอนแรกฉันฟังเพลง

ในวิทยุเพื่อเป็นยาสมานแผลหัวใจ วันแล้วก็วันเล่า แต่พอครุ่นคิดได้ว่าการฟัง แต่เพลงรักโศกเศร้ารำพันถึงความผิดหวังนั้น มันไม่มีประโยชน์มากมายต่อเรานัก จึงอ่านหนังสือที่ชื่นชอบแทนฟังวิทยุอะไร ไม่รู้กล่าวว่หนังสือที่ดีเปรียบเสมือนหินลับมีนสมองผู้อ่านให้ฉลาดเฉลียวและทันโลกทันคน ฉันทว่าเป็นจริงโดยไม่มีข้อโต้เถียงสักนิดหน่อย อีกอย่างหนึ่งฉันไม่เคยดูถูกตัวเองหรอกค่ะ จะมีบ้างก็เพียงน้อยใจตัวเองที่อภัพอัปโชคหรือไม่เหมือนคนอื่นเป็นครั้งคราวเท่านั้น

(ลูกสาวเจ้าบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๑๗๒)

การคลี่คลายเรื่องในนวนิยายเรื่อง ลูกสาวเจ้าบ้านนอก ผู้เขียนชี้ให้ผู้อ่านเห็นเมื่อผิดหวังและท้อแท้ เราไม่ควรปล่อยตัวเองให้อยู่กับความท้อแท้ เราควรต่อสู้กับปัญหานั้นอย่างกล้าหาญ และให้ข้อคิดที่ดีจากหนังสือปลอบเราให้หายจากความโศกเศร้า

นวนิยายเรื่อง เจ้าปณลาว กล่าวถึงเมื่อгимหล่นและคุณคำพูนแต่งงานกัน ด้วยช่องว่างระหว่างวัยที่มีมาก ทั้งสองจึงแก้ปัญหาคำพูนด้วยการทำข้อตกลงกันหลายข้อที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของทั้งสองคน ดังตัวอย่าง

ก่อนจะแต่งงานอยู่กินด้วยกัน ฉันถามตัวเองว่าจะอยู่กับเขาได้กี่ปีและได้คำตอบว่า

“ไม่รู้”

ถ้าไม่เข้าใจก็เลิกกัน อนาคตเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอน แต่จะพยายามทำให้ดีที่สุด เราสองคนจับเข้าคุยกันว่า ถ้าเราอยู่ด้วยกัน ไม่ได้ก็ให้หันหน้ามาพูดคุยกันว่า....

นี่คือข้อตกลงระหว่างเราสองคน คุณคำพูนบอกฉันฉันว่า เราควรจะมีข้อตกลงทำสัญญาว่าจะอยู่ด้วยกันครั้งละ ๕ ปี ระหว่างที่อยู่ด้วยกันในระยะเวลา ๕ ปี เราจะต้องปรับตัวเข้าหากัน เดือนหนึ่งคุณคำพูนอยู่บ้าน ๗ วัน ก็ปรับตัวปรับใจเสียใหม่เป็นเดือนอยู่บ้าน ๑๕ วัน ส่วนฉันก็ปรับตัวใหม่เป็นคนไม่ค่อยพูด เวลาจะพูดจะจากับสามีก็ต้องรู้จักพูดเพราะ ๆ และหัดทำกับข้าวที่เขาชอบ เช่น น้ำพริกปลาร้าและกับข้าวเผ็ด ๆ ฉันถูกสอนมาให้เกรงใจคนพูดในสิ่งที่ควรพูด ไม่พูดเพื่อใจ เป็นภรรยาต้องเชื่อฟังสามี ไม่เถียง ไม่ทำในสิ่งที่สามีไม่ชอบ สิ่งไหนเป็นของรักของเขาต้องรักษาไว้ให้ดีที่สุด ฉันต้องเรียนรู้เกี่ยวกับคุณคำพูนให้มากขึ้น

(เจ้าปณลาว. ๒๕๕๒ : ๖๑-๖๒)

การคลี่คลายเรื่องในนวนิยายเรื่อง แจ็กป่นลาว ผู้เขียนชี้ให้ผู้อ่านเห็นการทำข้อตกลงเรื่อง การปรับตัวสามีและภรรยาจะช่วยรักษาความสัมพันธ์ของสามีภรรยาได้นานขึ้น ทำให้ผู้อ่านเห็น มุมมองใหม่ในชีวิตคู่ของคนสองเชื้อชาติที่มาอยู่ร่วมในครอบครัวเดียวกัน

๔.๒.๒.๔ การปิดเรื่อง

การปิดเรื่อง คือ ตอนจบของเรื่อง ซึ่งนับว่าเป็นช่วงที่สำคัญมาก ตอนปิดเรื่องนี้เป็นจุด ขั้นสุดของเรื่องที่จะทำให้อ่านเกิดความประหลาดใจ หรือจบลงด้วยความสำเร็จหรือความล้มเหลว อย่างใดอย่างหนึ่ง การปิดเรื่องมีหลายแบบ ซึ่งในการเขียนวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่เกี่ยวกับ คนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลัน มีวิธีปิดเรื่อง ๓ วิธี คือ ปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม แบบ สุขนาฏกรรม และแบบทิ้งไว้ให้คิด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง แจ็กบ้านนอก ปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม กล่าวถึงกิมหลัน พี่และหลานเสียใจ ที่พ่อของกิมหลันเสียชีวิตไป การปิดเรื่องกล่าวถึงพ่อของกิมหลันผจญกรรมที่บ้านนอกจนกระทั่ง ตาย เป็นการปิดเรื่องด้วยความโศกเศร้าเสียใจ ดังตัวอย่าง

คุณคะ คำขอและคำสั่งของเตี้ย ๒ อย่างเท่านั้นจริง ๆ ที่เตี้ยได้ฝากไว้ จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ต่อมาอีกสัก ๒๐ วัน เตี้ยก็จากลูกหลานไปโดยไม่มี วันกลับ เตี้ยไปอยู่หนแห่งไหนหรือคะ ฉันขอบอกเตี้ยวันนี้ว่า เตี้ยของฉันได้ขึ้นไปสู่สวรรค์ในยามตี ๑ ของคืนนั้น คืนนั้นเป็นวันแรกของวัน “สารทจีน” ที่เรียกกันว่าวันจ่าย เมื่อเวลาล่วงเลยเที่ยงคืนหรือ ๒๔ นาฬิกาแล้วก็ถือว่าเป็น วันใหม่ใช่ไหม เพราะฉะนั้นฉันจึงถือว่าเวลาที่เตี้ยจากลูกไปจึงเป็นวันที่ ๒ หรือวันไหว้ของเทศกาลสารทจีน

และก็นี่เหมือนจะมีสิ่งคลอใจให้ลูกทุกคนมาให้เตี้ยเห็นหน้าโดย พร้อมเพรียงกัน พี่ชายฉันทั้งสองนอนอยู่ทางปลายดินของเตี้ย ฉันนอนข้างเตี้ย เหมือนจะแนบชิดติดตัวเตี้ย ส่วนแจ็กกับลูก ๆ นั้นนอนอยู่ที่เก่า แต่กว่าจะพากัน หลับไหลลง นาฬิกาบอกเวลา ๕ ทุ่ม ตื่นมายามตี ๑ อย่างนั้นว่าก็มีเสียงครอกดัง ออกจากปากของเตี้ย ๓ ครั้งแล้วเจียบกริบแน่นิ่ง ดูเหมือนฉันรู้ก่อนใคร ลูกฉัน บีบนิ้วตัวเตี้ยอุตุตุต บีคนิ้วเตี้ยจนมีเสียงดังขึ้นว่า “เตี้ยจากเราไปแน่แล้ว มือ ดินเริ่มเย็นชาลงเรื่อยแล้ว หลันเอ๋ย” ดูเหมือนฉันพูดก่อนจะร้องไห้โฮว่า “ไปก็ ไปเถอะวันนี้เตี้ยได้ไปอยู่บนสวรรค์แล้ว”

(แจ็กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๒๒๖-๒๒๗)

นวนิยายเรื่อง แจ็กบ้านนอก ปิดเรื่องแบบ โศกนาฏกรรม ตัวละครทั้งกิมหลัน พี่และหลาน ต้องประสบกับความเสียใจ ความผิดหวัง และความสูญเสียในชีวิตที่ที่พ่อของกิมหลันเสียชีวิตไป ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจในชะตากรรมของตัวละครทั้งกิมหลัน พี่กิมหลัน และหลาน กิมหลัน สร้างความประทับใจให้ผู้อ่าน จดจำตัวละครและเรื่องราวของตัวละครไปได้ไม่รู้ลืม

นวนิยายเรื่อง ลูกสาวแจ็กบ้านนอก ปิดเรื่องแบบสุขนาฏกรรม กล่าวถึงกิมหลันและคำพูน บุญทวี นักเขียนที่ได้เป็นคู่ชีวิตของกิมหลัน ได้ไปสาบานรักทำพิธีแต่งงานกับหลวงพ่อบุญทวี โดยไม่มีญาติพี่น้องของกิมหลันมาร่วมงานด้วย เพราะพวกเขาไม่เห็นด้วยกับการแต่งงานครั้งนี้ ดังตัวอย่าง

เช้าวันนี้ตื่นฟ้าเบื่องทิสตะวันออกเริ่มเปิดม่านด้วยสีทองเหลืองอร่าม รวกับว่าทวดตาฟ้าดินทำถนนปูลาดด้วยทองคำไว้ให้ฉันกับลุงเดินโดยเฉพาะ กระนั้นแหละ รถแท็กซี่ที่เรา นั่งไปวัดสุทัศน์ฯ ก็เหมือนทำด้วยเพชรนิลจินดา ไม่มีผิด เสียงของหลวงพ่อดังหนึ่งนั่งอยู่บนภูฎีกีเหมือนเสียงระฆังเงินแว่วมาจากสวรรค์อันไกลไกล “ดีแล้วที่พากันไปเปิดร้านอยู่ที่ใหม่เพื่อทำมาหากิน ในทางสุจริตต่อไป โยมผู้หญิงไม่ต้องโกรธหลาน ๆ และพี่ชายหรอก เขาก็หวังคืออยากให้โยมได้คู่ชีวิตมีเงินมีทองเสียบ้าง เงินทองเป็นของนอกกายนะ โยมนะ ลักแต่ว่าผู้ใดจะมีปัญหาหมาใส่กระเป่าเท่านั้น กัมศิระชะลงหลวงพ่อดจะรด น้ำมนต์ให้ตามคำขอ หากจะถือว่าน้ำมนต์นี้เปรียบเสมือน โช้ทองเส้นใหญ่ ในการครองคู่กันต่อไปก็ขอแสดงความยินดี ... อายุ วรรณ โฉมสุโขพลังเทอญ...”

“ตื่นตื่นหยุดน้ำตาไว้ ลืมตาขึ้นดูฝูงนกพิราบชะมันเปล่งคำอวยพร และร้องเพลงกู่กู่กู่ได้ยินใหม่ ถึงเราจะมีเพียงฝูงนกมาเป็นเกียรติและ ลักชีพยานรักวันนี้เราก็ควรยินดีขอบใจมัน นกคู่นอนกำลังไซร์จันอยู่บน กำแพงวัดมันคงอิมแล้ว ไอ้เจ้านกเอ๊ย น้ำเป็นของปลา ฟ้าเป็นของปีกนี่”

“แล้วคำพูน บุญทวีเป็นของใคร ตอบลุงได้ไหม ? ” ฉันได้ยินเสียง หัวใจฉันตะ โคนขึ้นว่า เป็นของกิมหลัน ลูกสาวแจ็กบ้านนอกค่ะ

(ลูกสาวแจ็กบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๒๐๓)

นวนิยายเรื่อง ลูกสาวแจ็กบ้านนอก ปิดเรื่องแบบสุขนาฏกรรม คือตัวละครกิมหลันและ คำพูน บุญทวี ลุงนักเขียนที่ฝันฝ่าอุปสรรค สุดท้ายก็ได้รับความสำเร็จในสิ่งที่หวังได้เป็นคู่ชีวิตกัน ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกดีใจกับกิมหลันและคำพูน บุญทวี และสร้างความประทับใจให้แก่ ผู้อ่านด้วย

นวนิยายเรื่อง แจ็กปณลาว ปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิด การปิดเรื่องด้วยการทิ้งปัญหาที่ว่าความรักคืออะไรให้ผู้อ่านคิด ซึ่งกิมหลั่นถามผู้อ่านไว้ในบทสุดท้ายหลังจากที่คำพูนได้ตายจากกิมหลั่นไป ดังตัวอย่าง

ชีวิตคนเรามันสั้นมาก เมื่อเรารู้ว่าเขาเป็นสิ่งที่ฉันรักมาก มากกว่าตัวเองเสียอีก ฉันต้องการจะยึดเขาไว้เป็นสมบัติของฉันคนเดียว คนเรามักจะเห็นแก่ตัวอย่างนี้เสมอ คุณคำพูนเป็นผู้ชายที่วิเศษจริง ๆ ฉลาด เข้าใจชีวิต เข้มแข็งเข้าใจปัญหาต่าง ๆ เก็บความรู้สึกได้เก่ง แม้บางครั้งจะดูเหนื่อยและเบื่อหน่ายชีวิตก็ตามแต่เขาก็สู้ชีวิตอย่างไม่ท้อถอย ฉันเสียอีกที่ยังอ่อนแอกว่า ฉันคิดเสมอว่า ฉันสู้ปัญหาได้ทุกอย่างเมื่อมีอะไรเกิดขึ้น ฉันเคยคิดเสมอว่าคงจะไม่มีผู้ชายคนไหนทำให้ฉันนับถือได้ เพิ่งจะมีคุณคำพูนเป็นคนแรกที่ทำให้ฉันนับถือและยกย่องว่าเป็นผู้ชายที่ดีที่สุด แม้บางครั้งจะดูแย่งตามประสาผู้ชายแล้ววันเวลานั้นก็มาถึง มันเป็นวันที่ฉันกลัวที่สุดในชีวิตจะต้องอยู่คนเดียว ฉันขอให้ลุงไปในที่ที่มีความสุข หากชาติหน้าเกิดใหม่ขอให้เราได้กลับมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอีกตลอดไป

(แจ็กปณลาว. ๒๕๕๒ : ๑๔๑-๑๔๓)

นวนิยายเรื่อง แจ็กปณลาว ปิดเรื่องแบบทิ้งไว้ให้คิดว่าความรักที่แท้จริงคืออะไร ผู้เขียนเองได้ช่วยและคำตอบไว้ให้ผู้อ่านบ้างแล้วว่าความรักคือการดูแลกัน ปกป้องกัน และคอยอยู่เคียงข้างกัน ทั้งในยามหลับและยามตื่น หากมีความหมายของความรักมากกว่านี้ ผู้เขียนได้ทิ้งไว้ให้ผู้อ่านหาคำตอบเองต่อไป การปิดเรื่องแบบนี้ทำให้ผู้อ่านซาบซึ้งในความรักที่ตัวละครทั้งสองมีต่อกัน และแม้จะตายจากกัน ความรักก็ยังคงอยู่ตลอดไป

๔.๒.๓ ตัวละคร

ตัวละคร หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทในเรื่องที่มีส่วนดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ตัวละครต้องเหมือนมนุษย์แต่จะต้องไม่ใช่มนุษย์จริงคนใดคนหนึ่ง ต้องมีชีวิตอย่างแท้จริงจนผู้อ่านเกิดความรู้สึก ชัง สงสารและเห็นใจ เป็นต้น

๔.๒.๓.๑ ตัวละครเอก

ตัวละครเอกของเรื่องคือตัวละครที่เป็นศูนย์กลางของเรื่อง ในวรรณกรรมประเภทนวนิยายที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น ผู้เขียนได้สร้างตัวละครเอกที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนชนบทที่สำคัญที่สุดในเรื่องมี ตัวละคร พ่อของกิมหลั่น และกิมหลั่น ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก ตัวละครเอกที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนชนบทที่สำคัญที่สุดของเรื่อง คือ พ่อของกิมหลั่น ผู้เขียนแต่งได้สะท้อนให้เห็นถึงภาพคนไทยเชื้อสายจีนที่ใช้ชีวิตในชนบทชีวิตของพ่อกิมหลั่นแสนยากจน และยากลำบาก แต่เป็นคนที่มีคุณธรรมที่ดี คือซื่อสัตย์สุจริต มีสติจะ ขยัน และประหยัด เพื่อสู้ชีวิต พยายามปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงพ่อแม่ของกิมหลั่นเผชิญกับความยากจนต้องทำงานหนักและหนักกว่าอยู่บนเกาะไหหลำหลายเท่า ยังต้องเผชิญกับความลำบากด้านภาษาไทยท้องถิ่น ดังตัวอย่าง

นอกจากนั้น พวกเราต้องทำงานหนักและหนักกว่าอยู่บนเกาะไหหลำหลายเท่า อีกเรื่องหนึ่งคือ “ภาษาไทย” ที่ท้องถิ่น ต้องหัดพูดวันละคำสองคำและฟังคำพูดของชาวบ้านไว้

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๑๔)

พ่อแม่ของกิมหลั่นมีชีวิดยากจนและลำบาก งานหนักและหนักกว่าอยู่บนเกาะไหหลำหลายเท่าก็ต้องไปทำ เพื่อเก็บเงินค่าใช้จ่ายในชีวิตและลำบากที่ปัญหาที่ฟังไม่รู้เรื่องภาษาไทยท้องถิ่น ยังต้องพยายามฟังพูดฝึกฟัง มีชีวิดยากจน ลำบากได้ปลูกฝังพ่อของกิมหลั่นมีนิสัยประหยัด กล่าวถึงพ่อของกิมหลั่นซื้อไก่ เป็ดมาเลี้ยงที่บ้าน อยู่ใต้ถุนหรือใต้ที่นอน อาหารที่เลี้ยงไก่เป็ดคือ เศษอาหารหรือผักบุงที่หาง่าย ดังตัวอย่าง

ถึงจะไม่ได้เลี้ยงหมู เดี่ยวก็หาไก่กับเป็ดมาเลี้ยง เล้าของมันก็อยู่ใต้ถุนหรือใต้ที่นอนนั่นเอง เวลากินข้าวมีก้างหรือเศษอาหารก็ค่อยๆ หยิบลงให้มันกิน ส่วนรำและปลายข้าวมันไม่ค่อยได้กินกัน นอกจากเศษข้าวที่เหลือกินและยอดผักบุงที่หาง่ายกว่าผักอย่างอื่น

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๒๘)

พ่อของกิมหลั่นมีนิสัยประหยัด เขาจึงไม่ได้ใช้รำและปลายข้าวมาเลี้ยงไก่ เป็ด ได้แต่ใช้เศษอาหารมาเลี้ยงไก่และเป็ด พ่อของกิมหลั่นมีนิสัยประหยัดแล้วยังขยันขันแข็ง กล่าวถึงพ่อของกิมหลั่นซื้อไก่เป็ดมาเลี้ยงที่บ้าน อยู่ใต้ถุนหรือใต้ที่นอน อาหารที่เลี้ยงไก่เป็ดคือเศษอาหารหรือผักบุงที่หาง่าย ดังตัวอย่าง

บางวันเตี้ยออกจากบ้านแต่เข้ามือไปหาผักมาให้พี่สาวฉันและต้มให้หมู บางวันเตี้ยไปรับจ้างเป็นพ่อครัวในโรงเลื่อยของกงบู๊ หรือของคนอื่นกว่าเตี้ยจะกลับมาบ้านก็เป็นยามสองสามทุ่ม

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๔๘)

พ่อของกิมหลั่นมีนิสัยขยันและประหยัด จึงทั้งเลี้ยงไก่เป็ด ยังไปรับจ้างกับคนอื่น ทำงานอย่างหาเช้ากินค่ำ นอกจากพ่อของกิมหลั่นมีคุณธรรมดีแล้ว เขายังสั่งสอนลูกต้องมีสัจจะกับคนอื่น ขยันทำงาน และใช้ชีวิตอย่างประหยัด ดังตัวอย่าง

ตอนสุดท้ายเตี้ยพูดเสียงดังที่สุดว่า “สามอย่างที่อ้าวสอนพวกคือบ่อย ๆ ต้องจำไว้ให้แม่น ก็ต้องเป็นคนมีสัจจะ รักษาคำพูดต่อตัวเองและต่อผู้อื่น คือสัญญากับเขาอย่างไรต้องทำตามคำสัญญานั้น อีกอย่างหนึ่งคือความขยัน อ้าวไม่ต้องบอกหรือว่ามันคืออะไร อย่างสุดท้ายก็คือการประหยัด” เตี้ยพูดได้เท่านั้น โกสายพูดขึ้นว่า ผมจำได้หมดแล้วละเตี้ย

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๒๐๘)

พ่อของกิมหลั่นเป็นคนที่มีความดีคือ ชื่อสัตย์สุจริต มีสัจจะ ขยัน และประหยัด เขาจึงสั่งสอนลูกเรื่องความชื่อสัตย์สุจริต มีสัจจะ ขยัน และประหยัด

พ่อของกิมหลั่นจึงจัดเป็นตัวละครกลม เพราะมีนิสัยดี คือ ชื่อสัตย์สุจริต มีสัจจะ ขยัน และประหยัด มีนิสัยไม่ดี คือ ใจร้อน หัวโบราณ ไม่กล้าเสี่ยง เขาจึงเป็นตัวแทนของมนุษย์ธรรมดาที่ทั้งมีสิ่งที่ดีและไม่ดีอยู่ในตัวเอง

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก ตัวละครเอกที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนชนบทที่สำคัญที่สุดของเรื่อง คือ กิมหลั่น ตัวละครกิมหลั่น ผู้เขียนแต่งได้สะท้อนให้เห็นถึงคนที่ใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ ชีวิตของกิมหลั่นแสนยากจนและยากลำบาก แต่เธอไม่ท้อแท้ ไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ ไม่ชอบให้คนอื่นดูถูก มีนิสัยชื่อสัตย์สุจริต ผู้ชีวิตอย่างอดทน และขยัน

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงกิมหลั่นจะไปทำงานกับป้าแก้วตาที่กรุงเทพฯ ที่สาวของกิมหลั่นบอกป้าแก้วตาว่าไม่ต้องเป็นห่วง เพราะกิมหลั่นเป็นคนที่ไม่ขโมยของใคร ไม่ชอบพึ่งพาคนอื่น ไม่ชอบถูกคนอื่นดูถูก แต่ก็ยังมีนิสัยอดทนด้วย ดังตัวอย่าง

เจ๊กิมลั้งบอกแก้วว่าเรื่องมือไวหรือขี้ลึกไม่เคยมีปรากฏ เพราะเด็กคนนี้ก่อนข้างหึงจ้องหางแล้วยังไม่ชอบแบมือขอความช่วยเหลือจากใคร ๆ เลย และว่าเรื่องความอดทนไม่ต้องเป็นห่วง มีเสียวอยู่อย่างเดียวคือมันไม่ชอบคนดูถูกเหยียดหยามดูถูกดูแคลน ใครดูถูกมัน ๆ จะจดจำไปวันตายเลยเชีย

(ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๑๓)

กิมหลั่นเป็นคนที่มีความดีชื่อสัตย์สุจริต ไม่ชอบให้คนอื่นดูถูก ผู้ชีวิตอย่างอดทน พี่สาวกิมลั้งจึงได้พูดกับป้าแก้วตา ให้ป้าแก้วตาไม่ต้องเป็นห่วง เพราะน้องสาวของตนมีนิสัยที่ดีมากมายหลายประการ ขยันก็คือนิสัยอีกของกิมหลั่น เมื่อคนงานอื่น ๆ ให้เธอพักผ่อนก่อน แต่เธอเห็นใจคนอื่นทำงานหนัก จึงลงมือช่วยทำงานด้วยความตั้งใจ ดังตัวอย่าง

ทุกคนอยากให้ฉันพักผ่อนอยู่สัก ๓-๔ วัน แต่ฉันทนไม่ได้หรอก เพราะทั้ง ๓ ชีวิตทำงานตัวเป็นเกลียวตั้งแต่ตี ๕ ไปเกือบค่ำมืด กว่าจะได้หลับนอนก็เลย ๒ ทุ่ม เช้าวันที่ ๒ ต่อมาฉันจึงเริ่มลงมือช่วยงานสารพัดด้วยความตั้งใจ

(ลูกสาวเจ้าบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๒๖)

กิมหลั่นเป็นคนขยัน จึงเมื่อคนงานอื่น ๆ ให้เธอพักผ่อน เธอไม่ได้อยู่นิ่ง ๆ เฉย ๆ ยังลงมือช่วยงานทุกอย่างด้วยความตั้งใจ เมื่อกิมหลั่นไปทำงานกับกุเค แม้ว่าเธอไม่อยากเป็นลูกจ้าง แต่ขยันและอดทนทำงานทุกอย่าง ดังตัวอย่าง

ตอนแรกกว่าฉันจะได้กินข้าวเช้าต้องให้ลูกกุเคกินอิ่มก่อน กินข้าวอิ่มแล้วก็ซักเสื้อผ้าทั้งริคผ้าของคนทั้งซักไว้...

บางวันเวลาเหน็ดเหนื่อยเมื่อล้ามักถามตัวเองอยู่ในใจว่า ทำไมเราต้องมาเป็นลูกจ้างเขาอยู่อย่างนี้หนอ เมื่อไหร่เราจะได้เลิกเป็นคนใช้เขาเสียที สักวันหนึ่ง เราต้องหนีจากการเป็นลูกจ้างให้ได้แน่ ๆ เพื่อนหญิงเคยผ่านงานลูกจ้างบ้างหรือเปล่าคะ

(ลูกสาวเจ้าบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๑๑๒-๑๑๓)

ชีวิตของกิมหลั่นแสนยากจนและยากลำบาก แต่เธอไม่ท้อแท้ ไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ ผู้ชีวิตอย่างอดทนเธอจึงต้องไปเป็นคนใช้ทำงานบ้านกับคนอื่น ทั้งทำกับข้าว ซักเสื้อผ้า ริคผ้า เป็นต้น ถึงแม้จะไม่อยากเป็นลูกจ้าง อยากหนีจากการเป็นลูกจ้าง แต่เพราะยากจน และยากลำบาก เธอจึงขยันและอดทนทำงานทุกอย่าง

กิมหลั่นจึงจัดเป็นตัวละครกลม เพราะมีนิสัยดี คือ ไม่ท้อแท้ ไม่ชอบให้คนอื่นดูถูก ชื่อสัตย์ สุจริต อดทน และขยัน มีนิสัยไม่ดี คือ ใจร้อน เธอจึงเป็นตัวแทนของมนุษยธรรมคาที่ทั้งมีสิ่งที่ดีและไม่ดีอยู่ในตัวเอง

นวนิยาย เรื่อง เจ้าปนลาว ตัวละครเอกที่สำคัญที่สุดของเรื่อง คือ กิมหลั่น ตัวละครกิมหลั่นมีชีวิตแสนยากจนและยากลำบาก แต่เธอดำรงชีวิตอย่างชื่อสัตย์สุจริต มีสัจจะ ขยัน และประหยัดทำตามคำสั่งสอนของพ่อ

นวนิยาย เรื่อง เจ้าปนลาว กล่าวถึงกิมหลั่นไปรับจ้างกับเจ้ามือหวยเถื่อนหลายปีแล้ว เธอต้องทำงานทุกอย่างตั้งแต่เช้าถึงมืดถึงได้นอน เพราะการทำงานเป็นลูกจ้างได้รับเงินเดือนไม่มาก เธอจึงต้องระวังเรื่องการใช้เงินด้วย ดังตัวอย่าง

ฉันอยู่กับเจ้าแก่คนนี้ตั้งแต่อายุ ๑๕ ปี จนถึงอายุ ๒๘ ปี ฉันต้องทำงานทุกอย่างตั้งแต่ตี ๕ จนถึง ๕ทุ่ม ถึงได้นอน ฉันสำนึกอยู่เสมอว่าเป็นลูกจ้างจึง

ระวังเรื่องการใช้จ่ายเงิน เถ้าแก่ที่ฉันอยู่ด้วยเป็นเจ้ามือห่วยเถื่อน เขาให้ฉัน
เก็บห่วยได้ดินเป็นรายได้พิเศษนอกเหนือจากเงินเดือน ซึ่งฉันจะมีรายได้
ทั้งหมดเดือนละ ๓๐๐๐ บาท

(เจ๊กป่นลาว. ๒๕๕๒ : ๓๔)

กิมหลันมีชีวิตแสนยากจนและยากลำบาก เธอจึงต้องไปรับจ้างคนอื่น ขยันทำงานทุกอย่าง
ตั้งแต่เช้าถึงมืดถึงได้นอน เพราะกิมหลันเป็นคนมีนิสัยขยัน แล้วยังคิดนิสัยซื่อสัตย์สุจริต เมื่อ
กิมหลันได้เลี้ยงไก่ซีพี ขาดทุนกำไรบ้าง เพื่อนของเธอที่เลี้ยงไก่อยู่ก็แนะนำให้เธอเอาทรายผสม
อาหารไก่แล้วแช่น้ำให้พอหมาด ๆ แล้วให้ไก่กินเพื่อมีน้ำหนักรักตัวเพิ่มขึ้น จะได้กำไรเพิ่มขึ้น กิมหลัน
ไม่ได้ทำตามพอนึกถึงคำพูดของพ่อเธอที่เคยสอนให้เธอหาเงินด้วยความซื่อสัตย์ ดังตัวอย่าง

ฉันเลี้ยงไก่ ซี พี อยู่ ๓ ปี ขาดทุนบ้าง กำไรบ้าง สรุปแล้วขาดทุน
มากกว่ากำไร บางครั้งฉันขาดทุนมาก เพื่อนที่เลี้ยงไก่อยู่สงสารก็แนะนำให้ฉันว่า
เมื่อครบกำหนดที่บริษัท ซี พี มาจับไก่ ให้เอาทรายผสมอาหารไก่แล้วแช่น้ำ
ให้พอหมาดๆ แล้วให้ไก่กิน ไก่จะกินอาหารที่ผสมทรายเข้าไปจะทำให้ไก่
มีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นถึงตัวละ ๑ ขีด ไก่ ๔๐๐๐ ตัว เราจะได้กำไรเพิ่มขึ้นอีก
๕๐๐๐ ขีด ซึ่งมันก็ได้กำไรมากโขอยู่ ฉันอยากทำตามคำแนะนำของเพื่อน
อยู่เหมือนกัน แต่พอนึกถึงคำพูดของเตี้ยที่เคยสอนไว้ก่อนตายว่า ให้หาเงิน
ด้วยความซื่อสัตย์ อย่าคดโกงเขา สักวันหนึ่งเราจะต้องรวนแน่ ฉันเลยทำไม่ลง

(เจ๊กป่นลาว. ๒๕๕๒ : ๓๕-๓๖)

กิมหลันเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต หากชีวิตต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องเลือกระหว่าง
การไม่ซื่อสัตย์แต่ได้เงินมากขึ้นกับความซื่อสัตย์แต่ได้เงินน้อย กิมหลันได้ตัดสินใจเลือกทำตาม
คำสั่งสอนของพ่อแม่ คือเลือกยึดถือความซื่อสัตย์ แม้จะได้เงินน้อย กิมหลันจึงมีนิสัยซื่อสัตย์สุจริต
ตามที่พ่อแม่ได้ปลูกฝังนิสัยนี้มาให้

กิมหลันจึงจัดเป็นตัวละครกลม เพราะมีนิสัยดี คือซื่อสัตย์สุจริต มีสัจจะ ขยัน และประหยัด
มีนิสัยไม่ดี คือ ใจร้อน เธอจึงเป็นตัวแทนของมนุษย์ธรรมดาที่ทั้งมีสิ่งที่ดีและไม่ดีอยู่ในตัวเอง

๔.๒.๓.๒ ตัวละครประกอบ

ตัวละครประกอบมีส่วนช่วยเหตุการณ์ต่าง ในเรื่องทำให้เรื่องดำเนินไปด้วยดี ใน
วรรณกรรมประเภทนวนิยายที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลัน ผู้เขียนได้สร้าง
ตัวละครเอกที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนชนบทที่สำคัญที่สุดในเรื่องมี ตัวละคร นายบู๊ โกงสาย และ
พี่สาวกิมหลัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก ตัวละครประกอบที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของเรื่อง คือ นายบ๊วย ผู้เขียนแต่งได้สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงนายบ๊วยเป็นคนที่รู้มาก มีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น และให้ความสนใจในด้านความรู้ และคุณธรรม

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงนายบ๊วยเป็นคนที่รู้มาก เช่น เรื่องนักปราชญ์จีนทั้งเขียนต่าง ๆ ในตำนานของจีนเขารู้หมด ประวัติความเป็นมาของเมฆเซตุงและจอมพลเจียงไคเช็คก็รู้ละเอียด ดังตัวอย่าง

ส่วนผู้เป็นน้องชื่อว่า “นายบ๊วย แซ่ลี้ม” อายุสัก ๑๘ ปี รูปร่างแข็งแรง สูงกว่าเตี้ยฉั่นและผู้เป็นพี่เป็นคนรู้มากกว่าใครทั้งเสียงดังกว่าใคร ๆ ในเรือลำนี้ ที่ข้างเอนของนายบ๊วย มีหนังสือพิมพ์ภาษาจีนเห็นบ่อยไม่เคยทิ้ง เวลาคนโดยสารขอร้องให้แปลเรื่องราวต่าง ๆ ให้ฟัง แกชอบนัก เรื่องนักปราชญ์จีนทั้งเขียนต่าง ๆ ในตำนานของจีน แกรู้หมด แม้กระทั่งประวัติความเป็นมาของเมฆเซตุงและจอมพลเจียงไคเช็คก็รู้ละเอียดเหมือนแกเป็นคนรุ่นเดียวกัน

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๓)

นายบ๊วยเป็นคนที่รู้มาก ทั้งเรื่องราวต่าง ๆ นานา นอกจากตนเองเป็นคนที่รู้มากแล้ว เขายังเป็นคนที่ทำให้ความสนใจในด้านความรู้ และคุณธรรม เขาจึงสั่งสอนกิมหลั่นไม่เล่นพนันกินเหล้าเมายา และให้กิมหลั่นต้องหาความรู้ใส่ตัว ดังตัวอย่าง

ช่วงฉันทบชั้น ป. ๔ กังบ๊วยก็เคยถามฉันทว่าเรียนจบมาแล้วได้วิชาอะไรมาบ้าง ฉันทตอบว่าได้หลายอย่าง เช่นบทดอกสร้อยสุภายิต และศีล ๕ ธรรม ๕ เหล่านี้แหละ กังบ๊วยสอนว่าดีแล้วที่เรียนรู้อย่างนั้น แต่ยึดเอาเพียงสองอย่างก็พอ คือ ไม่เล่นการพนันกินเหล้าเมายา นอกจากนั้นยังต้องหาความรู้ใส่ตัวทุกวันเพื่อจะเป็นคนทันสมัย

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๗๕)

นายบ๊วยเป็นคนที่ให้ความสนใจในด้านความรู้ และคุณธรรม เขาจึงไม่อยากจะให้คนอื่นติดนิสัยที่ไม่ดี เช่น เล่นการพนันกินเหล้าเมายา แล้วยังเสนอให้คนอื่นหาความรู้ใส่ตัวทุกวัน

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก ตัวละครประกอบที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของเรื่อง คือ โกสาย ผู้เขียนแต่งได้สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงโกสายเป็นคนที่รักน้อง ๆ และมีกตัญญูต่อพ่อ

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงวันหนึ่ง โกสายไปเยี่ยมกิมหลั่น ให้กิมหลั่นไม่ต้องส่งเงินไปให้เจ๊กิมลั้ง เขาจะเป็นคนส่งไปเอง และให้กิมหลั่นไม่ต้องห่วงเรื่องโกเต็ง แล้วคนที่โกสายห่วงที่สุดคือกิมหลั่น ดังตัวอย่าง

วันหนึ่ง โกสายพี่ชายฉันมาเยี่ยม บอกว่า ต่อไปนี้ไม่ต้องส่งเงินไปให้ เจ็กิมั้งอีก เพราะแกจะเป็นคนส่งไปเอง และบอกว่าได้ค่าทิปจากเจ้าของรถแกเองมาซ่อมเดือนละเกือบพันแต่ไม่เหลือ เพราะเล่นห่วยรัฐทั้งห่วยได้คืนและเช่าพระเครื่องราคาแพง ส่วน โกเต็งพี่ชายนั่นไม่ต้องห่วงมันหรอก ที่แกห่วงที่สุดคือฉันคนเดียว เพราะเคสั้งไว้ก่อนตายว่าอย่าทอดทิ้งฉันผู้เป็นน้องสุดท้องโดยเด็ดขาด พอ โกสายเอ่ยชื่อเค น้ำตามันคลอเข้ากะ คนเป็นลูกผู้หญิงกำพร้า พ่อแม่อย่างฉันเท่านั้นจึงจะรู้หัวใจลูกกำพร้าว่ามันขมขื่นและว่าเหว่เพียงใด

(ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๒๘-๓๐)

โกสายเป็นคนที่รักน้อง ๆ ทุกคน โดยเฉพาะน้องสุดท้อง เพราะเขาเคยรับปากพ่อก่อนตายจะไม่ทอดทิ้งน้องสุดท้องโดยเด็ดขาด แม้ว่าพ่อเสียชีวิตไป เขายังปฏิบัติตามคำพูดที่พ่อสั่งไว้ เขาจึงเป็นคนที่มักคิดถึงพ่อ

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กปนลาว ตัวละครประกอบที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของเรื่อง คือ พี่สาวของกิมหลั่น ผู้เขียนแต่งได้สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงพี่สาวของกิมหลั่นเป็นคนที่ยึดมั่นในประเพณีเก่าแก่

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กปนลาว กล่าวถึง กิมหลั่นและคำพูนจะแต่งงานกัน ก่อนแต่งงาน กิมหลั่นไปปรึกษาเรื่องการแต่งงานกับพี่สาว แต่พี่สาวไม่เห็นด้วยเรื่องนี้ เพราะเพราะคำพูนเป็นนักเขียนที่อายุมามาก และหาเงินไม่มาก ดังตัวอย่าง

เราสองคนกำหนดวันแต่งงานคือวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๔ เราเหลือเวลาอีก ๑ เดือนเท่านั้น คุณคำพูนถามว่าจะต้องมีค่าสินสอดเท่าไร และมีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง ฉันบอกว่าต้องไปปรึกษาพี่สาวที่อยู่จะเชิงเทราดูก่อน...ฉันไปถึงเกาะขนุนเที่ยงตรง ฉันเดินเข้าบ้านไปหาพี่สาว พอพี่สาวเห็นฉันก็ตะโกนออกมาว่า

“กูรู้แล้วว่ามึงจะแต่งงานกับอ้ายแก่นักเขียนที่หาเงินไม่พอยาไส้ กูจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับมึงและจะไม่จัดการอะไรให้ ห้ามไม่ให้เข้ามาไหว้รูปเดกับแม่ที่บ้านนี้ด้วย”

(เจ๊กปนลาว. ๒๕๕๒ : ๕๓-๕๔)

พี่สาวของกิมหลั่นเป็นคนที่ยึดมั่นในประเพณีเก่าแก่ เธอจึงไม่เห็นด้วยเรื่องแต่งงานของกิมหลั่นและคำพูน เพราะคู่ครองของน้องสาวไม่ใช่ชนนักเขียนที่อายุน้อย และหาเงินเก่ง

๔.๒.๔ ฉาก

ฉาก คือ ส่วนประกอบสำคัญของนวนิยาย คือเวลา สถานที่หรือเหตุการณ์ในเรื่องที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น และช่วยสร้างบรรยากาศของเรื่องให้สมจริงมากยิ่งขึ้น ฉากในวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่นเป็นฉากง่าย ๆ ก็คือฉากในชนบท

ในนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงพ่อแม่ของกิมหลั่นอาศัยอยู่บ้านที่โกนุ่ยยกให้อยู่บ้านหลังนี้ เป็นบ้านที่ไม่ใหญ่โต มีแต่ที่นอนและที่เก็บของ ส่วนใต้ถุนนั้นยังมีรอยซีไก่อ่มากมาย บ่อน้ำและห้องน้ำห่างจากบ้านมาก ดังตัวอย่าง

เรือนหลังที่โกนุ่ยให้อยู่หลังนี้ ไม่ใหญ่โตนัก ปลูกแบบโรงเรือนยกพื้น สูงสัก ๑ เมตร มีทางเดินอยู่ตรงกลางสองข้างเป็นที่นอนที่เก็บของ ส่วนใต้ถุนนั้นยังมีรอยซีไก่อังไม่แห้งดี ไม่มีห้องหับสำหรับเก็บข้าวของมิดชิด คือโล่งไปทั้งหลัง มีบ่อน้ำใสตั้งอยู่บ่อหนึ่งห่างจากตัวเรือนสัก ๑๐๐ เมตร และมีห้องสำหรับอาบน้ำอยู่ห่างจากบ่อสัก ๒๐ ก้าว

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๒๕)

ฉากของนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอกเป็นฉากบ้านนอก ผู้เขียนได้บรรยายให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมของชนบทประเทศไทย เป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี และไม่สะดวก บรรยากาศของชนบททั้งยากจน และยากลำบาก

นวนิยายเรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก บรรยายฉากที่ดินไว้ที่กิมหลั่นซื้อเลี้ยงไก่ซึ่งอยู่ที่ดินที่ห่างจากถนนใหญ่ กิมหลั่นต้องสร้างเล้าไก่เพิ่มเติมเพราะเป็นที่ดินโล่ง ๆ ไม่มีสิ่งปลูกสร้างอะไร ดังตัวอย่าง

ในที่สุดฉันตัดสินใจเลี้ยงไก่พันธุ์กะ ช่วงนี้ตามทุ่งนาหลายแห่งมีคนนิยมเลี้ยงไก่ของบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ แยกสาขามาตามชนบท ฉันซื้อที่ดิน ๑ ไร่ครึ่ง ห่างจากถนนใหญ่ ๒ กิโลเมตรและห่างจากบ้านฉันสัก ๓ กิโลเมตรเศษ เทียวดูแบบอย่างจากฟาร์มเลี้ยงไก่แล้วจ้างคนก่อสร้างเล้าไก่อย่างเร่งด่วน ต่อจากนั้นก็ลงทุนอีกหลายอย่าง เช่น ปลูกห้องพักอยู่ในบริเวณเล้าไก่ ซื้อลวดตาข่ายมาขึงกันบริเวณและขุดสระน้ำไว้ใกล้เล้าไก่เหล่านี้แหละ

(ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๑๖๓)

ฉากของนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอกเป็นฉากบ้านนอก ผู้เขียนได้บรรยายให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมของชนบทประเทศไทย เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ เป็นสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับเลี้ยงสัตว์ บรรยากาศของชนบททั้งยากจน และยากลำบาก จึงต้องปลูกห้องพักอยู่ในบริเวณเล้าไก่ ซื้อลวดตาข่ายมาขึงกันบริเวณและขุดสระน้ำไว้ใกล้เล้าไก่เหล่านี้

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กปนลาว กล่าวถึงบ้านตึกแถวของหลานเขยของกิมหลั่น ซึ่งกิมหลั่นอยู่ร่วมกับพี่ชายและหลาน ๆ ดังตัวอย่าง

เมื่อปี ๒๕๒๒ ฉันย้ายบ้านจากซอยทีวี มาอยู่ซอยจรูญ หลานเขยซื้อตึกแถวให้ฉันและหลาน ๆ มาอยู่ร่วมกัน ตึกแถวที่ฉันอยู่ลึกประมาณ ๑๐๐ เมตร ฉันอยู่ร่วมกับพี่ชายและหลาน หลานสาวเปิดร้านรับจ้างตัดเสื้อผ้า ส่วนฉันเปิดร้านเสริมสวย พี่ชายทำงานซ่อมรถ เมื่อปี ๒๕๒๒ ซอยจรูญยังเป็นป่า ไม่มีบ้านคนอาศัยอยู่ไม่มากนัก เดินจากปากซอยเข้าไปสวนกล้วยไม้ ถัดจากสวนกล้วยไม้จะเป็นตึกแถวมีอยู่ประมาณ ๒๐ ห้อง ทางขวามือถัดจากโรงแรมมิโรกตั้งอยู่หนึ่งหลัง ถัดจากโรงกลึงเป็นบ้านส่วนตัว และมีตึกแถวกำลังก่อสร้างอยู่ บ้านฉันอยู่ตรงข้ามกับตึกแถวที่กำลังก่อสร้างอยู่

(เจ๊กปนลาว . ๒๕๕๒ : ๑๗-๑๘)

ฉากของนวนิยายเรื่อง เจ๊กบ้านนอกเป็นฉากชนบท ผู้เขียนได้บรรยายให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมของชนบทประเทศไทย เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ มีบ้านคนอาศัยอยู่ไม่มาก เป็นสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการปลูกต้นไม้

๔.๒.๕ บทสนทนา

บทสนทนา คือคำพูดที่ตัวละครใช้โต้ตอบกันในเรื่อง บทสนทนาในวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น คือ บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยคนไทยเชื้อสายจีนชนบทได้ดีและทำให้ตัวละครมีความสมจริง

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงพ่อของกิมหลั่นพูดชมและยกย่องความซื่อสัตย์ของเจ๊กลี่ และมักยกเอาเจ๊กลี่เป็นตัวอย่าง ไว้สอนลูกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ดังตัวอย่าง

เตี้ยของฉันก็ชอบยกชื่อเจ๊กลี่เป็นตัวอย่างเวลาสอนลูกหลานว่า “ต้องเอาอย่างเจ๊กลี่ให้ได้ เจ๊กคนนี้เป็นคนซื่อไม่ลักไม่โกงของใครเลย ความซื่อสัตย์เป็นของดี ใครยักดีก็จะรุ่งเรื่องในวันหน้า” เจ็ของฉันเถียงว่าถ้าเอาแบบเจ๊กลี่ก็คงจนไปตาย เตี้ยพูดว่าตายเพราะความซื่อสัตย์ก็ให้มันตายไปเลย

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๑๘๖-๑๘๘)

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก บทสนทนาที่พ่อกิมหลั่นพูดคุยกับลูก คือ บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยคนไทยเชื้อสายจีนชนบทว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต จึงได้สั่งสอนให้ลูกหลานเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอย่างสม่ำเสมอ

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก กล่าวถึงพ่อของกิมหลั่นสั่งสอนลูก โดยสั่งสอนให้ลูกมีสัจจะ
กับคนอื่น ขยันทำงาน และใช้ชีวิตอย่างประหยัด ดังตัวอย่าง

ตอนสุดท้ายเตี้ยพูดเสียงดังที่สุดว่า “สามอย่างที่อ้าวสอนพวกลื้อบ่อย ๆ
ต้องจำไว้ให้แม่น ก็ต้องเป็นคนมีสัจจะ รักษาคำพูดต่อตัวเองและต่อผู้อื่น คือ
สัญญากับเขาอย่างไรต้องทำตามคำสัญญานั้น อีกอย่างหนึ่งคือความขยัน อ้าว
ไม่ต้องบอกหรอกว่ามันคืออะไร อย่างสุดท้ายก็คือการประหยัด” เตี้ยพูดได้
เท่านั้น โกสายพูดขึ้นว่าผมจำได้หมดแล้วละเตี้ย

(เจ๊กบ้านนอก. ๒๕๔๑ : ๒๐๕)

นวนิยาย เรื่อง เจ๊กบ้านนอก บทสนทนาที่พ่อกิมหลั่นพูดคุยกับลูก คือ บทสนทนาที่บอก
ลักษณะนิสัยคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของว่ามีนิสัยมีสัจจะ ขยัน และประหยัด จึงได้สั่งสอนให้
ลูกหลานให้มีสัจจะกับคนอื่น ขยันทำงาน และใช้ชีวิตอย่างประหยัด

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก กล่าวถึง โกสายพูดกับกิมหลั่นว่า คนจีนเป็นคนที่ขยัน
มาก ขนาดอายุมากแล้วยังขยันขันแข็งทำงาน ทำทั้งงานขายของกินที่ต้องพายเรือร้องเรียกลูกค้าทั้งที่
ยังพูดไทยไม่ค่อยได้ ดังตัวอย่าง

คูเรือจำลองแล้วแกยงชวนฉันลงนั่งเรือยนต์ล่องไปทางสะพาน
พระพุทธรูปแล้วขึ้นที่ตลาดท่าเตียนคะ เวลาเห็นอาแป๊ะกับอาซิมช่วยกัน
แจวเรือบรรทุกของไปขาย โกสายก็พูดขึ้นว่า “เอ็งคูซิ... คนจีนขยันขนาดไหน
ขนาดอายุมากแล้วยังสู้งานไม่หยุด คนจีนบางคนมาจากแผ่นดินใหญ่พูดไทย
ได้ไม่กี่ประโยคก็ลงเรือพายเร่ขายชาลาเปาหรือขนมหม่น โถงตั้งตัวได้ ถ้าแก่
บางคนในตลาดท่าเตียนหรือปากคลองตลาดก็เคยทำแบบนี้มาแล้ว ที่เคยเล่า
ให้ฟังว่าที่ไหนดมีสายน้ำที่นั่นมีคนจีนเอ็งจำได้หรือเปล่า ชื่อเรือพายสักลำ
ชวนลูกเจ๊กมั้งมาขายของดีไหม อากาศบริสุทธิ์คืออายุคงยืนยาวกว่าอยู่บนบก”

(ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก. ๒๕๓๘ : ๗๗-๗๘)

นวนิยาย เรื่อง ลูกสาวเจ๊กบ้านนอก บทสนทนาที่โกสายพูดกับกิมหลั่น คือ บทสนทนาที่
บอกลักษณะนิสัยคนไทยเชื้อสายจีนชนบทว่าเป็นคนมีนิสัยขยันขันแข็ง